A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2013. június 19.)

a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régión kívül) odaítélt SA.28599 (C 23/10 (korábbi NN 36/10, korábbi CP 163/09)) sz. állami támogatásról

(az értesítés a C(2013) 3204. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/489/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután a fent hivatkozott rendelkezéseknek megfelelően felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére ([1]) és a benyújtott észrevételek figyelembevételével,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) 2009. május 18-án a SES Astra S.A. (a továbbiakban: Astra) panaszt nyújtott be a Bizottsághoz. A panasz tárgyát egy állítólagos állami támogatási program képezte, melyet a spanyol hatóságok fogadtak el a távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területeken az analóg televíziózásról a digitális televíziózásra történő átállásról. Az Astra szerint a program be nem jelentett, és ezért jogellenes támogatásnak minősül, amely a földfelszíni és műholdas műsorszóró platform közötti verseny torzulását eredményezte.

(2) A kifogásolt program jogi alapját a digitális földfelszíni televíziózás terjedését, a kábeltelevíziózás liberalizációját, valamint a pluralizmus elősegítését célzó sürgős intézkedésekről szóló 2005. június 14-i 10/2005. sz. törvény ([2]) jelenti. A digitális földfelszíni televíziózásra való átállás folyamatával kapcsolatban elfogadott jogszabályok közé tartozik továbbá a digitális földfelszíni televíziózás nemzeti műszaki tervének jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i 944/2005. sz. királyi rendelet ([3]), a digitális földfelszíni televíziószolgáltatás nyújtására vonatkozó általános szabályok jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i 945/2005. sz. királyi rendelet, az általános és a digitális földfelszíni televíziószolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályok jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i ITC 2476/2005. sz. utasítás, valamint a rádiós és kábeltelevíziós műsorszolgáltatásra vonatkozó általános szabályok jóváhagyásáról szóló, 2005. július 28-i 920/2006. sz. királyi rendelet.

(3) 2010. szeptember 29-i levelében a Bizottság értesítette a Spanyol Királyságot arról, hogy a szóban forgó támogatással kapcsolatosan az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott Spanyolország teljes területére vonatkozóan, Kasztília–La Mancha kivételével, amelyre vonatkozóan külön eljárást indított ([4]). Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) 2010. december 14-én közzétették az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* ([5]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy az intézkedéssel kapcsolatban tegyék meg észrevételeiket.

(4) A határidő meghosszabbítását követően Spanyolország 2011. november 30-i levelében válaszolt az eljárás megindításáról szóló határozatban foglalt, az észrevételek megtételére vonatkozó felkérésre. A központi kormányzat mellett Asztúria, Aragónia, Baszkföld, Kasztília és León, Kasztília–La Mancha ([6]), Extremadura, Galícia, Rioja, Madrid és Murcia hatóságai nyújtották be észrevételeiket és/vagy válaszaikat az eljárás megindításáról szóló határozatban feltett kérdésekre.

([1]) HL C 337., 2010.12.14., 17. o.
([2]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf.
([3]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf.
([4]) HL C 335., 2010.12.11., 8. o.
([5]) Lásd az 1. lábjegyzetet.
([6]) A jelen ügyben benyújtott észrevételek mellett Kasztília–La Mancha később a C 24/2010. sz. ügyben is benyújtotta észrevételeit.

(5) A Bizottsághoz ezenkívül észrevételt nyújtott be a Radiodifusion Digital SL 2011. január 11-i levelében, a Grupo Antena 3 és az UTECA (Union de Televisiones Comerciales Asociadas) 2011. január 28-i levelében, a Gestora La Sexta 2011. január 31-i levelében, az Abertis Telecom SA (a továbbiakban: Abertis) 2011. február 2-i levelében, valamint az Astra és a Telecinco 2011. február 4-i levelében. 2011. január 19-i és 2011. február 9-i levelében a Bizottság a kapott észrevételeket továbbította Spanyolországnak, biztosítva a válaszlehetőséget. 2011. február 22-i és 2011. március 14-i levelében Spanyolország észrevételeket nyújtott be.

(6) A vizsgálat során több találkozóra került sor: a Bizottság és Spanyolország között 2011. április 11–12-én, a Bizottság és az Astra között 2011. április 14-én, a Bizottság és az Abertis között 2011. május 5-én, valamint a Bizottság és az UTECA között 2011. július 5-én. Miután Spanyolország saját kezdeményezésre több alkalommal információkat nyújtott be, többek között Baszkföld 2011. február 24-i észrevételeit, 2012. február 14-i levelében a Bizottság hivatalos információkéréssel fordult Spanyolországhoz. A határidő meghosszabbítása után Spanyolország április 16-i levelében válaszolt, amelyet 2012. június 15-én, 19-én és 25-én kelt levelei követtek. Mivel a kért információk egy részét továbbra sem kapta meg, a Bizottság 2012. augusztus 9-én további tájékoztatást kért. A határidő meghosszabbítása után Spanyolország 2012. október 10-i levelében válaszolt, amelyet 2012. október 30-án kelt levele követett.

(7) Ezenkívül az Abertis saját kezdeményezésre további tájékoztatást adott 2011. június 22-én és 2012. július 25-én. Az Astra további tájékoztatást adott 2011. július 21-i, 2011. május 16-i, 2011. szeptember 8-i, valamint 2011. november 11-i levelében, amelyek mindegyikét Spanyolországnak továbbították észrevételezésre.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

2.1. HÁTTÉR

2.1.1. **A panaszos**

(8) A panaszos egy műholdas platformüzemeltető. Az 1985-ben Société Européenne des Satellites (SES) néven alapított SES ASTRA (a továbbiakban: Astra) Európa első magántulajdonú műholdas szolgáltatója volt. Az Astra üzemelteti az ASTRA műholdas rendszert, amely Európában és azon kívül átfogó műsor-szolgáltatási és széles sávú megoldásportfólióval áll ügyfelei rendelkezésére. Rádió- és televízió-műsorokat sugároz közvetlenül több millió háztartásba, ezenkívül internet-hozzáférést és hálózati szolgáltatásokat nyújt hatóságok, nagyvállalkozások, kkv-k és háztartások részére.

(9) Panaszában az Astra azt állítja, hogy a kormány, valamint a távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területek autonóm közösségei által végrehajtott intézkedések sértik a technológiai semlegesség elvét, mivel a földfelszíni műsorszórást tekintik a digitalizálás egyetlen lehetséges módjának. Az Astra kifejezetten megemlíti Kantábria esetét. Egy a digitális televíziózás lefedettségének Kantábria egész területére történő kibővítése céljából 2008 januárjában meghirdetett közbeszerzési eljárás keretében Kantábria regionális kormányzata az Astrát választotta ki arra, hogy platformján keresztül szabadon fogható televíziós csatornákat sugározzon. A regionális kormányzat azonban 2008 novemberében felmondta ezt a szerződést. Az Astra szerint a hatóságok csak akkor mondták fel a szerződést, miután értesültek arról, hogy az analóg földfelszíni hálózat fejlesztését a központi kormányzat finanszírozza. Valójában a kantábriai hatóságok 2008. november 7-i levelükben kifejtették, hogy a szerződést azért mondták fel, mert a központi kormányzat időközben a digitális televíziózás lefedettségének Spanyolország egészére történő bővítésével kapcsolatos döntéseket hozott ([7]). Így Kantábria esetében bizonyíthatónak látszik először is az, hogy az Astra az érintett piacon versenyképes, másodszor pedig az, hogy a központi kormányzat döntései a versenyt ellehetetlenítik.

2.1.2. **Az ágazat**

(10) Az ügy a műsor-szolgáltatási ágazatot érinti, amelyben számos szereplő folytat tevékenységet a műsor-szolgáltatási terméklánc különböző szintjein.

([7]) Az Astra a szerződés felmondását Santander elsőfokú bíróságán támadta meg (az 1728/2009. sz. ügyben), amely 2011. december 23-án arra kötelezte a kantábriai hatóságokat, hogy kártalanítsák az Astrát a szerződés indokolatlan felmondásáért. A bíróság az Astra részéről nem talált a szerződés felmondását indokoló szerződésszegést. A bíróság szerint a spanyol központi kormányzatnak a nemzeti DTT-stratégiája kialakítására vonatkozó döntése volt a szerződés felmondásának egyik oka. Lásd Santander elsőfokú bíróságának 000313/2011. sz. ítéletét.

(11) A műsorszolgáltatók televíziós csatornákat szerkesztenek, amelynek keretében a vásárolt vagy saját gyártású televíziós tartalmat csatornákba szervezik. A csatornákat ezután különböző platformokon (pl. műholdas, DTT, kábel, IPTV) keresztül teszik elérhetővé a közönség számára. Spanyolországban a műsorszolgáltatást a jogalkotó közszolgáltatásnak minősítette, így azt állami tulajdonú műsorszolgáltatók (RTVE), valamint állami koncesszióval rendelkező magántulajdonú műsorszolgáltatók ([8]) végezhetik. Ezeket az ún. szabadon fogható (FTA) csatornákat a nézők díjmentesen érhetik el. Annak érdekében, hogy a lakosság ténylegesen élvezhesse e közszolgáltatás előnyeit, a törvény minimális lefedettségi kötelezettséget ír elő az állami műsorszolgáltató által sugározható műsorok tekintetében, valamint a koncesszióval rendelkező magántulajdonú műsorszolgáltatók számára. Ebből következően az állami műsorszolgáltatóknak a spanyol lakosság legalább 98 %-át, míg a magántulajdonú műsorszolgáltatóknak a lakosság legalább 96 %-át le kell fedniük. Spanyolországban az állami műsorszolgáltatók nem birtokolnak állami műsorszóró hálózatot. Emiatt a platformüzemeltetőkkel kötött megállapodások keretében gondoskodnak tartalmuk továbbításáról, valamint lefedettségi kötelezettségeik teljesítéséről.

(12) A hardverszállítók a különböző platformok kiépítéséhez szükséges infrastruktúrát és eszközöket gyártják vagy telepítik.

(13) A platformüzemeltetők (vagy hálózatüzemeltetők) ([9])olyan magántulajdonban lévő vagy állami irányítás alatt álló vállalkozások, amelyek a műsorszolgáltatók által előállított csatornáknak a közönséghez való eljuttatásához szükséges infrastruktúrát üzemeltetik (feladatuk a jel továbbítása és sugárzása). A televíziózás kezdetén az analóg földfelszíni platform volt az egyetlen rendelkezésre álló platform. A technológia fejlődésével a piacon több platform jelent meg: a műholdas platform, a kábeltelevíziós platform, legutóbb pedig az IPTV ([10]), amely széles sávú kapcsolaton keresztül továbbítja a televíziós jelet.

(14) A földfelszíni műsorszolgáltatásban a televíziójelet a televízióstúdióból műsorszóró központba (fejállomásra) továbbítják, amely általában egy hálózatüzemeltető tulajdonában és üzemeltetésében lévő eszköz. Ezután a jel a műsorszóró központból (fejállomásról) a hálózatüzemeltetők által üzemeltetett adóközpontokba (pl. toronyba) kerül, amelyek a jel továbbítását végzik; egyes esetekben a jelet műholdon keresztül továbbítják. Végül a jelet az adóközpontból a háztartásokba továbbítják. A földfelszíni hálózat digitalizálásához a földi adók cseréje szükséges. Mivel azonban a digitális jelek az analóg jeleknél alacsonyabb tartományban találhatók és így az új technológia kapillárisabb hálózatot igényel, egyes esetekben a lefedettség bővítéséhez új műsorszóró központok kiépítése is szükséges.

(15) A műholdas műsorszolgáltatás során a jel műsorszóró központba (fejállomásra), majd onnét a műholdra kerül, amely a háztartásokba továbbítja. Alternatív megoldásként a jelet a televízióstúdióból közvetlenül is továbbíthatják a műholdra, ha a stúdió rendelkezik a megfelelő eszközökkel. A nézőnek parabolaantennával és dekóderrel kell rendelkeznie. A műholdas lefedettségnek egy adott régióban való növeléséhez a földi berendezéseket az ügyfelek háztartásaiban kell telepíteni. Földrajzilag így a műholdas platform Spanyolország területének csaknem 100 %-át képes lefedni, míg a földfelszíni platform lefedettsége mindegy 98 %-os.

2.1.3. **Háttér**

(16) A vizsgált intézkedést a műsorszolgáltatás digitalizálásának összefüggésében kell vizsgálni, amely a földfelszíni, műholdas és kábelplatformok terén az elmúlt időszakban zajlott vagy jelenleg zajlik. Az analóg műsorszolgáltatáshoz képest a digitalizált műsorszolgáltatás előnye, hogy a rádiófrekvenciás spektrum hatékonyabb kihasználása révén nagyobb átviteli kapacitással rendelkezik. A digitális technológiára való átállás különösen a földfelszíni műsorszolgáltatás szempontjából lényeges, ahol a rendelkezésre álló frekvenciaspektrum korlátozott. Ugyanakkor a műholdas továbbítás előnye, hogy teljesen más frekvenciasávot használ, amelyben nincs frekvenciahiány.

(17) Az analógról a digitális televíziózásra történő átállás jelentős mennyiségű, jó minőségű rádióspektrumot szabadít fel a „digitális hozadék" néven ismert tartományban, amely elektronikus kommunikációs szolgáltatások kiépítéséhez használható fel. E digitális hozadék és különösen a 790–862 MHz-es tartomány (a 800 MHz-es sáv) lendületet adhat az elektronikus kommunikációs iparágnak, jelentős hatást gyakorolhat a versenyképességre és a növekedésre, továbbá számos társadalmi és kulturális előnnyel járhat ([11]).

([8]) A koncessziónak része a földfelszíni műsorszolgáltatást biztosító frekvencia kiosztása is.

([9]) A „platformüzemeltető" és „hálózatüzemeltető" fogalmakat a határozat szövege azonos értelemben használja.

([10]) Az „internetprotokoll-alapú televíziózás" kifejezés olyan rendszereket jelöl, amelyek a televízió- és videojeleket internetprotokollra épülő elektronikus hírközlő hálózaton keresztül továbbítják.

([11]) A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakításáról (COM(2009) 586) javasolja, hogy a tagállamok a 800 MHz-es sávot ne használják nagy teljesítményű műsorszóró szolgáltatások céljára, és az uniós szinten elfogadott határidőig teljes mértékben hajtsák végre az uniós műszaki harmonizációs határozatot.

(18) A digitális hozadék a földfelszíni műsorszolgáltatásról más platformra való átállással, vagy az analógról digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra való átállással használható ki. Elképzelhető egy több platformot kombináló vegyes megoldás is ([12]).

(19) A földfelszíni műsorszolgáltatás esetében azonban a frekvenciahiány problémája a digitalizálást követően is fennáll. Példa erre az, hogy nem sokkal az analógról a digitális televíziózásra történő átállás 2010. áprilisi befejezését követően a spanyol kormánynak egyes műsorszolgáltatókat a 800 MHz-es sávból más frekvenciasávba kellett áthelyeznie. A műsorszolgáltatóknak kiosztott DTT multiplexek áthelyezése további költségeket és állami támogatásokat eredményezett, amelyeket a Bizottság jelenleg hivatalos vizsgálati eljárás keretében vizsgál ([13]).

(20) A televíziós műsorszolgáltatást illetően a földfelszíni digitális adást a jövőben széles sávú technológia válthatja fel, mivel a jeltovábbításban várhatóan az új generációs széles sávú hálózatok (NGA) veszik át a vezető szerepet. Egyelőre azonban Spanyolországban az ilyen NGA-hálózatok földrajzi lefedettsége nem teljes körű.

(21) Spanyolországban jelenleg négy műsorszóró platform működik: DTT – digitális földfelszíni technológia (DBV-T), műholdas (DBV-S), kábel (DVB-C) és IPTV. A DTT a szabadon fogható spanyol közszolgálati és magáncsatornák fő platformja ([14]). A földfelszíni hálózat fő üzemeltetője az Abertis, amely a Hispasat műholdas szolgáltató felett is ellenőrzést gyakorol. Ezenkívül számos helyi távközlési szolgáltató is sugároz DTT-jelet, amelyek általában az Abertis országos hálózatához csatlakoznak. A fizetős csatornák szolgáltatása főként műholdas, kábel és IPTV platformon történik. A két vezető műholdas szolgáltató az Astra és a Hispasat.

(22) A digitalizálási folyamat lebonyolítása céljából, az analógról a digitális televíziózásra történő átállás érdekében 2005–2008 között Spanyolország egy sor szabályozási intézkedést hozott a földfelszíni hálózatra vonatkozóan, amelyeket a 2.2. szakasz ismertet. Ezek Spanyolország területét három jól elkülöníthető térségre osztják fel:

i) I. térség – a spanyol lakosság döntő többsége, ahol az átállási költségeket a műsorszolgáltatók viselték – a magántulajdonú műsorszolgáltatók esetében a terület 96 %-a, állami műsorszolgáltatók esetében a terület 98 %-a. Mivel a költségeket a műsorszolgáltatók viselték, állami támogatásra nem volt szükség.

ii) II. térség – a lakosság 2,5 %-ára kiterjedő távoli és kevésbé urbanizált területek, ahol az állami és magáncsatornák vételét korábban analóg földfelszíni televíziózás biztosította. Mivel azonban a digitális technológiára való átállás a meglévő műsorszóró központok fejlesztését és újak kiépítését igényli, a földfelszíni hálózatban jelentős beruházásokra volt szükség. A magántulajdonú műsorszolgáltatóknak nem fűződött kellő érdekük ahhoz, hogy a szolgáltatást a II. térségben nyújtsák, így nem voltak hajlandóak viselni a digitalizálási költségeket. A spanyol hatóságok ezért létrehozták a vizsgálat tárgyát képező, a meglévő műsorszóró központok fejlesztését és új központok kiépítését célzó állami támogatási programot annak érdekében, hogy azoknak a lakosoknak, akik számára a magán- és állami csatornák vételét addig az analóg földfelszíni televíziózás biztosította, a továbbiakban valamennyi csatorna vételére DTT platformon keresztül legyen lehetőségük. A folyamat DTT lefedettségbővítés néven vált ismertté, ami azt jelenti, hogy a DTT lefedettségét a kereskedelmi műsorszolgáltatók számára kötelező mértéken felül bővítették.

iii) III. térség – itt a domborzat nem teszi lehetővé a földfelszíni platformon keresztüli televíziószolgáltatást, így azt műholdon keresztül nyújtják. A szabadon fogható televíziójelek továbbítását a III. térségben a Hispasat végzi. Az, hogy a televíziószolgáltatást műholdon keresztül nyújtják, a fogyasztók számára költséggel jár, mivel parabolaantennát és set-top boxot kell beszerezniük.

2.2. A TÁMOGATÁS LEÍRÁSA

(23) A vizsgált program a spanyol központi hatóságok által 2005-től bevezetett komplex jogszabályrendszerre épül. E jogszabályok alapján az autonóm közösségek és a helyi önkormányzatok 2008–2009 között állami támogatást

([12]) Lásd például Franciaország esetében az N 666/09. sz. állami támogatást (a TNT N 111/2006. sz. támogatási program módosítása), Szlovákia esetében az N 671/09. sz. állami támogatást (átállás a digitális televíziós műsorszolgáltatásra Szlovákiában), valamint Spanyolország esetében az SA.28685 (2011/NN). sz. állami támogatást (a digitális televíziójelek vétele Kantábriában). Említést érdemel továbbá, hogy Spanyolországban a vizsgált távoli és kevésbé urbanizált területeken (II. térség) nem minden esetben volt megvalósítható a televíziójel DTT platformon keresztüli továbbítása, ezért egyes területeken a műholdas továbbítás mellett döntöttek.

([13]) Állami támogatás SA.32619., A digitális hozadék felszabadításáért nyújtott kártérítés, (HL C 213., 2012.7.19., 41. o.).

([14]) 26 szabadon fogható országos és mintegy 30 regionális csatorna.

nyújtottak a DTT platform II. térségben történő kiépítéséhez, amelyhez a kedvezményezettek részére a központi költségvetésből és saját költségvetésükből biztosítottak forrásokat. Ezenkívül az autonóm közösségek 2009-től folyamatos támogatást nyújtottak a II. térségen belüli hálózatok karbantartásához és üzemeltetéséhez.

(24) A digitális televíziózási technológiára történő átállás szabályozása a 2005. június 14-i 10/2005. sz. törvény elfogadásával kezdődött ([15]). Ez hivatkozik arra, hogy elő kell segíteni az analógról a digitális földfelszíni technológiára való átállást, továbbá előírja, hogy a kormány hozza meg az átállást biztosító megfelelő intézkedéseket.

(25) E felhatalmazást követően a Miniszterek Tanácsa a 944/2005. sz. királyi rendelettel elfogadta a nemzeti műszaki tervet, amely a spanyolországi analóg szolgáltatás kikapcsolásának dátumát 2010. április 3-ára tűzte ki ([16]).

(26) A II. és III. térséget illetően a nemzeti műszaki terv tizenkettedik kiegészítése már lehetővé tette, hogy a helyi és regionális hatóságok a lefedettség mértékét 96–100 %-osra bővítsék. Ezzel kapcsolatban a műszaki terv kifejezetten a digitális földfelszíni televíziózásra (DTT) hivatkozik, és hat feltételt ír elő a helyi hatóságok számára a bővítés végrehajtásához. Az e) feltétel szerint a helyi létesítménynek meg kell felelnie a digitális földfelszíni televíziózásról szóló műszaki tervnek.

(27) Ezt követően 2007. szeptember 7-én a Miniszterek Tanácsa elfogadta a digitális földfelszíni televíziózásra történő átállás nemzeti tervét (a továbbiakban: átállási terv) ([17])), amely megvalósítja a nemzeti műszaki tervet. Az átállási terv Spanyolország területét kilencven műszaki átállási projektre osztotta fel ([18]), és ezek mindegyikére vonatkozóan meghatározta az analóg műsorszolgáltatás kikapcsolásának határidejét.

(28) 2008 február 29-én az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium (a továbbiakban: MITyC) határozatot hozott, amelynek célja a távközlési infrastruktúra fejlesztése, valamint az, hogy meghatározza az Avanza-terv keretében az információs társadalom fejlesztését célzó intézkedések 2008. évi finanszírozásának feltételeit és a források elosztását ([19]). A határozat 558 millió EUR összegű költségvetést hagyott jóvá, amelyet részben a széles sávú infrastruktúra fejlesztésére, részben pedig a kereskedelmi műsorszolgáltatók jogszabályi kötelezettségein kívül eső, távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területeken a televíziózás digitalizálására irányoztak elő ([20]). Az e területeken végrehajtott digitalizálás lefedettségbővítés néven vált ismertté. Végrehajtására a meglévő, a MITyC és az autonóm közösségek által 2008 júliusa és novembere között aláírt keretmegállapodások ([21]) sorozatos kiegészítésével került sor (a 2006. évi keretmegállapodások kiegészítéseit a Spanyol Közlönyben valamennyi autonóm közösségre vonatkozóan közzétették). A legtöbb esetben a megállapodások szövege a digitális földfelszíni technológiát jelöli meg az egyetlen finanszírozható technológiaként. A megállapodások alapján a MITyC forrásokat csoportosított át az autonóm közösségekhez, amelyek vállalták, hogy saját költségvetésükből fedezik a művelet fennmaradó költségeit. A kiegészítések emellett arra kötelezték a helyi hatóságokat, hogy feleljenek meg a nemzeti műszaki terv tizenkettedik kiegészítésének.

(29) Ezzel párhuzamosan 2008. október 17-én a Miniszterek Tanácsa további 8,72 millió EUR elkülönítését hagyta jóvá az átállási terv I. fázisában, 2009 első felében megvalósítandó átállási projektek keretében a DTT lefedettség kiépítése, illetve bővítése céljából. A forrásokat azt követően bocsátották rendelkezésre, hogy a MITyC és az autonóm közösségek 2008 decemberében új keretmegállapodásokat írtak alá (a továbbiakban: a 2008. évi keretmegállapodások). Ezek az „Együttműködési keretmegállapodás az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium, valamint […] autonóm közösség között a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének kidolgozásáról" címmel kötött megállapodások hivatkoznak az említett 8,72 millió EUR-s finanszírozásra. Felsorolják azokat a tevékenységeket, amelyeket a központi és regionális hatóságok finanszíroznak annak érdekében, hogy a digitális televíziózás a meglévő analóg lefedettségnek megfelelő lefedettséget érjen el. E tevékenységek a digitális földfelszíni televíziózás kiépítéséhez kapcsolódnak.

([15]) Lásd a 3. lábjegyzetet.
([16]) A rendelet arra kötelezte a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatókat, hogy a saját lefedettségi területükön az említett időpontig a lakosság 96 %-át érjék el, míg az állami műsorszolgáltatóknak a saját lefedettségi területükön a lakosság 98 %-át kellett elérniük. Az I. térségben a műsorszolgáltatóknak a lakosság említett arányát digitális földfelszíni televíziószolgáltatással kellett elérniük, és a digitalizálás költségeit maguknak kellett viselniük. Állami támogatásra így nem volt szükség.
([17]) http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf.
([18]) Ezeket később az I., II. és III. fázisra osztották.
([19]) http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf.
([20]) A II. térségben a széles sávú infrastruktúra fejlesztésére és a televíziózás digitalizálására elkülönített források elosztására vonatkozó döntést a regionális hatóságok hatáskörébe utalták.
([21]) A MITyC és az autonóm közösségek a keretmegállapodásokat 2006-ban az Avanza-terv keretében írták alá.

(30) 2009. május 29-én a Miniszterek Tanácsa jóváhagyta egy a DTT-átállási intézkedéseket finanszírozó 52 millió EUR-s keret felosztásának kritériumait, amelynek célja, hogy finanszírozza az átállási terv II. és III. fázisához tartozó projektek lefedettségbővítését ([22]). A Miniszterek Tanácsának megállapodása közvetlen kapcsolatot létesített az átállási tervvel, mivel kimondta, hogy „a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervében kitűzött cél, nevezetesen a jelenlegi analóg technológiát alkalmazó földfelszíni televíziózás lefedettségéhez hasonló DTT-lefedettség eléréséhez az állami hatóságok pénzügyi támogatása szükséges", továbbá, hogy „az együttműködés megvalósítását a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervében rögzített keretrendszer határozza meg".

(31) Végül 2009 októbere és decembere között a Spanyol Közlönyben közzétették a (29) preambulumbekezdésben említett keretmegállapodások kiegészítéseit, többek között az átállási terv II. és III. fázisában elvégzett lefedettségbővítésre vonatkozóan. A kiegészítések meghatározzák a lefedettségbővítési intézkedések fogalmát, amelynek során kizárólag a földfelszíni technológiára hivatkoznak kifejezetten, bár formálisan nem zárják ki az egyéb technológiákat sem ([23]).

(32) A 2008. évi keretmegállapodások és azok fent említett kiegészítéseinek ([24]) közzétételét követően az autonóm közösségek kormányai megkezdték a bővítés végrehajtását. Közbeszerzési eljárásokat írtak ki vagy önállóan, vagy az ennek lebonyolításával megbízott közvállalkozások útján. A támogatásokat részben az MITyC közreműködésével ítélték oda, így azokat a központi költségvetésből finanszírozták, részben pedig maguk az autonóm közösségek finanszírozták. Bizonyos esetekben az autonóm közösségek a helyi önkormányzatokat hatalmazták meg a bővítés elvégzésével.

(33) Általában országszerte kétféle közbeszerzési eljárást írtak ki. A közbeszerzési eljárások egyik típusának tárgya a lefedettségbővítés volt, ami azt jelentette, hogy a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (gyakran kiépítését) kapta feladatul. Az elvégzendő feladatok közé tartozott a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. A másik típus esetében hardverszállításra írtak ki közbeszerzési eljárásokat már meglévő hálózatoknál. A közbeszerzési eljárás nyertesének feladata a hálózatnak a szükséges berendezésekkel történő fejlesztése, vagyis a berendezések leszállítása, telepítése és üzembe helyezése volt.

(34) A legtöbb közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő hatóság az eljárás tárgyának meghatározásában közvetlenül ([25]), és/vagy a műszaki előírások vagy a finanszírozandó berendezések ismertetésében közvetetten ([26]) hivatkozik a földfelszíni technológiára és a DTT platformra. Abban a néhány esetben, ahol kifejezetten megemlítik a műholdas technológiát, ez a műholdas jel földi tornyokon elhelyezett parabolaantenna segítségével történő vételére ([27]), vagy a digitális televíziózáshoz a III. térségben szükséges berendezésekre ([28]) korlátozódik. Igen kevés a technológiailag semleges bővítési tárgyú közbeszerzési eljárás, bár a DTT-től eltérő technológiákat nem zárják ki ([29]).

(35) Összesen 2008–2009-ben a központi költségvetésből csaknem 163 millió EUR-t (részben a MITyC által az autonóm közösségeknek nyújtott kedvezményes kamatozású kölcsönök formájában ([30])), a vizsgált 16 autonóm közösség költségvetéséből pedig 60 millió EUR-t fordítottak a II. térség bővítési beruházásaira. Ezenkívül a helyi önkormányzatok mintegy 3,5 millió EUR összegben finanszírozták a bővítést.

(36) A DTT platform II. térségre történő kiterjesztésének második lépéseként 2009-től egyes autonóm közösségek további közbeszerzési eljárásokat írtak ki, vagy közbeszerzési eljárás nélkül kötöttek szerződést a bővítés során digitalizált és kiépített berendezések üzemeltetésére és karbantartására. Az átálláshoz nyújtott támogatásoktól eltérően ez utóbbi intézkedések folyamatos támogatásnak minősülnek. Mivel tárgyuk a II. térségben kiépített földfelszíni hálózat üzemeltetése és karbantartása, e szerződések sem technológiailag semlegesek. A közbeszerzési eljárás keretében üzemeltetés és karbantartás céljára 2009–2011 között megítélt források (a folyamatos támogatás) összege legalább 32,7 millió EUR.

([22]) http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf.
([23]) Lásd például az Andalúziára vonatkozó kiegészítést: http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf.
([24]) Összesen a hatóságok több mint 600 megállapodást – keretmegállapodást, kiegészítést stb. – kötöttek a lefedettségbővítésre vonatkozóan.
([25]) Pl. Extremadura, Asztúria, Kanári-szigetek, Katalónia, Madrid.
([26]) Pl. Aragónia.
([27]) Például Aragónia és Asztúria esetében.
([28]) Extremadura.
([29]) A Kasztília–La Mancha kivételével valamennyi régió által lefolytatott 516 közbeszerzési eljárásból a Bizottság egy 82 eljárásból álló mintát vizsgált, amelyben egyaránt voltak bővítésre (17) és szállításra (65) irányuló eljárások. Ebből mindössze 9 minősült technológiailag semlegesnek: 3 szállításra irányuló közbeszerzési eljárás (Kasztília és León), és 6 szállítási eljárás (5 a Kanári-szigeteken és egy Kantábriában).
([30]) Kasztília–La Mancha nélkül.

2.3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

(37) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság először is rámutatott arra, hogy az ismertetett intézkedés a 107. cikk (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek megfelel, így állami támogatásnak tekinthető.

(38) Mivel a műsor-szolgáltatási piac több szintből áll, az eljárás megindításáról szóló határozat az állami támogatás kedvezményezettjeit három kategóriába sorolta: i. hálózatüzemeltetők, ii. a bővítéshez szükséges berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárásban részt vevő hardverszállítók, valamint iii. televíziós csatornákat sugárzó műsorszolgáltatók.

(39) A Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a DTT platform bővítésével összefüggő költségek finanszírozásával a program torzította vagy torzíthatta a versenyt a különböző technológiákat képviselő hardverszállítók, valamint a földfelszíni és műholdas platformok között.

(40) Előzetes értékelésében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, és nem talált olyan indokokat, amelyek alapján az a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíthető lenne, mivel egyetlen eltérés sem tűnt alkalmazhatónak.

(41) Tényszerű adatok az eljárás megindításáról szóló határozatban találhatók, amely a jelen határozat elválaszthatatlan részeit képezi.

3. **SPANYOLORSZÁG ÉSZREVÉTELEI**

3.1. ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK

(42) Az eljárás megindításáról szóló határozattal szembeni védelem keretében Spanyolország és az autonóm közösségek számos érvet adtak elő ([31]). Általánosságban ezek két kategóriába sorolhatók. Először is a spanyol hatóságok szerint nem került sor állami támogatásra, mert a szolgáltatás általános gazdasági érdekű szolgáltatás és így az intézkedés nem minősül állami támogatásnak, miután az állami műsorszórás közszolgáltatási feladatkörébe tartozik. Ezenkívül nem jár előnnyel. Másodszor, ha állami támogatásra került volna sor, az a 106. cikk (2) bekezdése vagy a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető lenne, mivel: a) az analóg hálózat már létezett, és hatékonysági szempontból kevésbé költséges egy meglévő infrastruktúra fejlesztése, mint az átállás egy új platformra; b) a minőségi követelményeknek kizárólag a DTT technológia felel meg; valamint c) a közbeszerzési eljárások technológiailag semlegesek voltak, és a részvételre más platformüzemeltetőknek is volt lehetőségük. Az előadott érvek összefoglalása az alábbiakban található.

3.2. A TÁMOGATÁS HIÁNYA

3.2.1. **Általános gazdasági érdekű szolgáltatás**

(43) A hálózatüzemeltetőket illetően a spanyol hatóságok szerint azok az Altmark-ítélet ([32]) értelmében általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtanak. Mivel azonban a lefedettség bővítését célzó intézkedések az autonóm közösségek felelősségi körébe tartoznak, az Altmark-ítélet alkalmazhatóságát eseti alapon kell vizsgálni, és az autonóm közösségeknek kell bizonyítaniuk az Altmark-feltételek teljesülését. A legalaposabb érveket Baszkföld adta elő, amely a digitalizálást egy közvállalkozás, az Itelazpi S.A. (a továbbiakban: Itelazpi) közreműködésével végezte el.

3.2.2. **Az előny hiánya**

(44) A hardverszállítókkal kapcsolatban Spanyolország kifejtette azt a véleményét, hogy mivel a berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárásokat nyertek, nem jutottak szelektív előnyhöz.

([31]) A központi és regionális hatóságok érveit együttesen, Spanyolország (vagy a spanyol hatóságok) álláspontjaként mutatjuk be, kivéve Baszkföldet, amely a közszolgáltatás ellentételezésére vonatkozó szabályok alkalmazását kérte.

([32]) A Bíróság a C-280/00 sz. *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete (EBHT 2003., I-7747. o.).

(45) A hálózatüzemeltetőkkel kapcsolatos észrevétel, hogy bár az Abertis az I. térség vezető piaci szereplője és a II. térségben fejlesztett telephelyek 29 %-ának tulajdonosa, a II. térségben nem üzemeltet hálózatot. Az Abertisnek tehát hálózatüzemeltetőként nem származott előnye az intézkedésből.

(46) A hálózatüzemeltetést ehelyett regionális szolgáltatók, az autonóm közösségek vagy a helyi önkormányzatok végzik, amelyek egyszerűen bérlik az Abertis telephelyeit és létesítményeit. Az autonóm közösségek és a helyi önkormányzatok nem versenyeznek más hálózatüzemeltetőkkel, így versenyelőnyhöz sem jutnak. Ezenfelül a tevékenységből árbevételük sem származik, mivel a műsorszolgáltatók a II. térségben nem fizetnek a műsorszórási szolgáltatásokért.

(47) A DTT műsorszolgáltatókkal kapcsolatban Spanyolország azt állítja, hogy a vizsgált intézkedéseknek gyakorlatilag nincs hatásuk a műsorszolgáltatókra. Az intézkedések nem növelték a műsorszolgáltatók közönségét az analóg műsorszórás időszakához képest, mivel a bővített lefedettséggel megcélzott 2,5 %-os lakossági szegmensben az analóg földfelszíni jelek vétele korábban is lehetséges volt. Ennek eredményeként az intézkedéseknek nincs hatásuk e vállalkozások pénzügyi helyzetére.

3.3. ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG 106. CIKK (2) BEKEZDÉSE ÉS A 107. CIKK (3) BEKEZDÉSÉNEK c) PONTJA ALAPJÁN

(48) A baszkföldi hatóságok előadták, hogy az Itelazpi javára nyújtott állami támogatás az EUMSZ 106. cikkében foglaltak értelmében a belső piaccal összeegyeztethető. Ennek kapcsán úgy vélik, hogy az intézkedések maradéktalanul megfelelnek az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2005. november 28-i határozatban (a továbbiakban: a 86. cikk (2) bekezdésről szóló határozat) rögzített feltételeknek ([33]).

(49) Amennyiben, hogy a Bizottság döntése szerint a spanyol hatóságok által a digitális földfelszíni televíziózás II. térségben történő kiépítésével kapcsolatban hozott intézkedések állami támogatásnak minősülnek, és az EUMSZ 106. cikkének alkalmazásában nem egyeztethetők össze a belső piaccal, Spanyolország azt állítja, hogy az intézkedések a belső piaccal mindenképp összeegyeztethetők, amennyiben egy a közösség érdekében álló célkitűzés (a digitális műsorszolgáltatásra történő átállás) megvalósítására irányulnak, így az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt kivétel hatálya alá esnek.

3.3.1. **Hatékonysági érvek**

(50) Spanyolország szerint a nemzeti műszaki terv és az átállási terv nemzeti szinten nem minősül lefedettségbővítési tervnek, mivel azok csak az I. térségen belüli átállásra vonatkoznak. A tervek önmagukban nem korlátozzák a lefedettségbővítés technológiai lehetőségeit. A központi és regionális hatóságok közötti megállapodásokon alapuló keretmegállapodások szabályozási hatóköre ugyanakkor nem azonos a tervekével. Ezenfelül Spanyolország szerint azok nem zárják ki a műholdas és egyéb technológiák alkalmazását. Mindenesetre a lefedettségbővítést és a technológia megválasztását az autonóm közösségek végezték, általában közbeszerzési eljárás keretében. Az egyik ilyen – Kasztília és Leónban lefolytatott – közbeszerzési eljárás technológiailag semleges volt, a közbeszerzési eljárás lefolytatásának ténye pedig önmagában is bizonyítja, hogy a közbeszerzési eljárások nem írták elő a földfelszíni technológiát az autonóm közösségek számára.

(51) Ha a máshol lefolytatott közbeszerzési eljárások hivatkoznak is a földfelszíni technológia egyes elemeire, ez azzal indokolható, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatás igényel bizonyos elemeket, amelyeket a műholdas technológia nem, feltüntetésükre pedig azért volt szükség, hogy a közbeszerzési eljárások ne zárják ki a földfelszíni megoldásokat.

(52) A spanyol hatóságok emellett hivatkoznak a MITyC által 2007 júliusában, vagyis a DTT-lefedettség bővítésének finanszírozására vonatkozó javaslatot megelőzően a különböző (DTT és műholdas) technológiák útján nyújtott egyetemes DTT-szolgáltatás megvalósíthatóságával kapcsolatban készített tanulmányra is. Bár a hatóságok elismerik, hogy a tanulmány belső dokumentum volt, amelyet később nem használtak fel, ettől függetlenül hangsúlyozzák, hogy az figyelembe vette a DTT vagy műholdas továbbítás reális költségeit. A tanulmány következtetései szerint előzetesen nem állapítható meg, hogy a televíziójel lefedettsége melyik technológiával bővíthető hatékonyabban vagy olcsóbban. Ehelyett régiónként kell dönteni, lehetőleg az érintett autonóm közösség által készített tanulmányok alapján, amelyek olyan tényezőket vizsgálnak, mint a domborzat, a lakosság területi eloszlása, valamint a meglévő infrastruktúra állapota.

([33]) A Bizottság 2005. november 28-i 2005/842/EK határozata az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról, HL L 312., 2005.11.29., 67. o., valamint a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály, HL C 297., 2005.11.29., 4. o. (a továbbiakban: keretszabály).

3.3.2. **Minőségi követelmények**

(53) Az érintettek két minőségi érvet fogalmaztak meg. Először is eddig a DTT platformon sugárzott szabadon fogható csatornák e térségben műholdas szolgáltatás keretében nem voltak elérhetők. A műholdas platformra történő átállás ezért azt jelentené, hogy az ügyfeleknek fizetniük kellene a szolgáltatásért.

(54) Másodszor az országos csatornák mellett regionális csatornák sugárzása is szükséges. A DTT technológia minden földrajzi területen lehetővé teszi az ahhoz a területhez tartozó csatornák vételét. A regionális és helyi csatornák alapján Spanyolországban összesen 1 380 frekvenciát osztanak ki földfelszíni televíziózás céljára, amely nem igényel műszaki korlátozásokat, sem pedig a műsorszolgáltatásnak az egyes csatornák célterületén túli bővítését. Spanyolország szerint ez a műholdas hálózatok esetében nem lenne lehetséges, mivel azok nem teszik lehetővé a földrajzi korlátozást, így összetett feltételes hozzáférési rendszert kellene alkalmazniuk. Ez tovább növelné a műholdas műsorszolgáltatás költségeit, a műsorszolgáltatók pedig nem lennének hajlandók hozzáférést biztosítani csatornáikhoz anélkül, hogy a korlátozás lehetőségéről meggyőződhetnek.

3.3.3. **Technológiai semlegesség**

(55) Spanyolország szerint a központi és regionális hatóságok közötti kétoldalú megállapodások nem írtak elő konkrét digitalizálási technológiát. Mindössze a digitalizálás költségeinek megfelelő mértékű forrásátcsoportosítást állapítottak meg az autonóm közösségek javára, amelyet egy hatékonynak tekinthető referenciatechnológia (a DTT) alapján számítottak ki. E tekintetben Spanyolország szerint figyelembe kell venni azt, hogy a bővítés időpontjában az analóg földfelszíni televíziózás a spanyol háztartások 98,5 %-át érte el.

(56) Az eljárás megindításáról szóló határozatban említett, Kantábriában lefolytatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban a spanyol hatóságok hangsúlyozzák, hogy az Astra által megnyert eljárás a II. és III. térségre egyaránt kiterjedt, vagyis célja a digitális televíziózás egyetemes biztosítása volt Kantábriában. Ennek az ügy értékelésére kettős hatása van.

(57) Először is a kantábriai projekt meghiúsult, miután azt követően, hogy a szerződést az Astra nyerte, néhány nagy műsorszolgáltató tájékoztatta az Astrát és a kantábriai kormányt arról, hogy tartalmának műholdon keresztüli közvetítéséhez nem járul hozzá. Emiatt a terv célkitűzése már nem volt könnyen megvalósítható. Másodszor, a szerződés felmondásának fő oka a teljes spanyolországi III. térségben biztosítandó műholdas lefedettséggel kapcsolatos központi kormányzati döntés, és nem a II. térségen belüli lefedettség bővítéséhez a központi költségvetés terhére biztosítandó forrásokkal kapcsolatos döntés volt. Ezenfelül a szerződést 2008 novemberében mondták fel, mert akkorra egyértelművé vált, hogy az Astra nem lesz képes teljesíteni kötelezettségeit. Így különösen az Astra nem végezte el időre a szükséges munkákat, és nem szerezte be a szabadon fogható csatornák műsorszolgáltatóitól a csatornák sugárzására szóló engedélyeket.

(58) A jelen határozattal összefüggésben a kantábriai projekt csak annyiban lényeges, amennyiben a műholdas platform a földfelszíni platform valós alternatívájának tekinthető. E tekintetben a fenti érvek nem tartoznak a tárgyhoz. Amikor a III. térség esetében a műholdas platform mellett döntöttek, a spanyol hatóságok nemzeti tervet fogadtak el, és speciális szabályozást léptettek életbe, amely a műsorszolgáltatók számára előírja az önálló koordinációt, valamint egy közös műholdas platformszolgáltató kiválasztását. Hasonló mechanizmust lehetett volna alkalmazni a II. térség esetében is. A szerződés felmondásának indokolása nem hagy kétséget afelől, hogy a műholdas technológia a televíziójelek II. térségen belüli továbbításához alkalmazható platform. Ezenfelül az indokolást a spanyol bíróság elutasította.

3.3.4. **A verseny és a kereskedelem torzulásának hiánya**

(59) A hálózatüzemeltetők közötti versennyel kapcsolatban Spanyolország kifejtette azt a véleményét, hogy a földfelszíni és műholdas televíziózás két, egymástól teljesen különböző piacot jelent, így a vizsgált intézkedések nem torzítják a versenyt az érintett piacokon. Spanyolország fenntartja, hogy a vizsgált intézkedések nincsenek hatással az Unión belüli piacra, mivel egy korlátozott földrajzi terület lakosságát célozzák meg. Mivel helyi szolgáltatásokat érint, az intézkedések valószínűleg nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

3.4. A DE MINIMIS SZABÁLY ALKALMAZHATÓSÁGA

(60) A spanyol hatóságok kifejtették azt a véleményüket is, hogy a finanszírozás jelentős hányada mindenképpen a de minimis támogatásokról szóló 1998/2006/EK bizottsági rendelettel ([34]) bevezetett de minimis támogatások hatálya alá esik. A hardvert minden autonóm közösségben és helyi önkormányzatnál külön szerezték be, így a de minimis szabályt ezen a szinten kell vizsgálni. Mivel a szóban forgó esetekben a kifizetések pontos összege, valamint a beszerzett áruk és szolgáltatások köre egyaránt ismert, a támogatás kellően átlátható volt a de minimis küszöbök alkalmazásához.

3.5. FOLYAMATOS ÁLLAMI TÁMOGATÁS

(61) A műsorszóró központok üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatban a spanyol központi hatóságok úgy vélik, hogy a MITyC részleges finanszírozásában végrehajtott lefedettségbővítésben nem érintettek. A minisztérium illetékességi köre nem terjed ki arra, hogy az önkormányzatokat vagy az autonóm közösségeket a lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített időszakon túli üzemeltetésre és karbantartásra kötelezze. Emiatt nem zárható ki teljesen az, hogy a helyi önkormányzatok költségvetési megvonásai egyes központok üzemeltetésében és karbantartásában zavart okozhatnak. Az üzemeltetés és karbantartás éves költségeit a központi hatóságok előzetesen az induló beruházás értékének 10 %-ában állapították meg. A vizsgálat során több autonóm közösség közölt részletesebb adatokat a II. térség DTT-hálózatának üzemeltetésére és karbantartására fordított forrásokról.

4. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

4.1. ASTRA

4.1.1. **Általános észrevételek**

(62) Az Astra fenntartja azt a korábbi álláspontját, hogy a földfelszíni digitális televíziózásra való átállást megelőző intézkedések összehangolt, a központi kormányzat szintjén megalkotott és a regionális hatóságok által megvalósított terv részei voltak. Ha feltételezhető is azonban, hogy a lefedettségbővítéshez nyújtott állami támogatások előkészítése, szervezése és megvalósítása regionális szinten zajlott, az Astra úgy véli, hogy azok jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek.

(63) A Kantábriában lefolytatott közbeszerzési eljárást illetően az Astra fenntartja, hogy Spanyolország állításával ellentétben a kantábriai hatóságokat arra kötelezték, hogy szerezzék be a műsorszolgáltatók engedélyét csatornáiknak a műholdas platformon keresztül történő elérhetővé tételére. Ezenfelül annak ellenére, hogy a műsorszolgáltatók a levelüket 2008 márciusában küldték el, a kantábriai hatóságok az általuk 2008 júliusában választott alternatívát kínálták fel más autonóm közösségeknek is.

4.1.2. **Állami támogatások megléte**

(64) A hálózatüzemeltetőknél és különösen az Abertisnél jelentkező előnnyel kapcsolatban az Astra megjegyzi, hogy hardverszállítóként az Abertis a lefedettségbővítéssel érintett területeken található földfelszíni telephelyek digitalizálására irányuló közbeszerzési eljárások mintegy […]-át (*) nyerte. Mivel az Abertis platformüzemeltető, a hálózat digitalizálása a műsorszolgáltatók számára kínált szolgáltatásai szempontjából előnyös, mivel a DTT-hálózat így többletköltség nélkül eléri a lakosság csaknem 100 %-át, szemben a kifogásolt intézkedés nélküli földfelszíni digitalizálás útján elérhető 96/98 %-kal. Ezenkívül az Abertisnek abból is előnye származik, hogy az alternatív platformüzemeltetők között fő versenytársként jelentkező Astra a II. térségbe történő belépéssel nem vetheti meg a lábát a spanyol piacon.

(65) Az Astra szerint továbbá az intézkedések egyéb előnyökhöz is juttatták az Abertist. Először is az Abertis számos saját üzemeltetésű földfelszíni telephelye részesült a spanyol hatóságok által a vizsgált intézkedések keretében juttatott forrásokból. Ez különösen azon telephelyek esetében van így, amelyek az RTVE állami műsorszolgáltató

([34]) A Bizottság 2006. december 15-i 1998/2006/EK rendelete az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a de minimis támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 379., 2006.12.28., 5. o.).

(*) Bizalmas adat.

kötelező jelszolgáltatási területén találhatók, ahol a magántulajdonú műsorszolgáltatóknak nincs ilyen kötelezettsége (ez a lakosság mintegy 2,5 %-át érinti). Másodszor az Astra azt állítja, hogy az állami támogatás az Abertis számára közvetett előnyt jelentett az olyan szomszédos piacokon is, mint az adatátvitel. Ezenkívül a panaszos megjegyzi, hogy a vizsgált intézkedés a III. térségben versenytorzulást okoz ([35]).

(66) Az Astra úgy véli, hogy a műholdas és a földfelszíni platform azonos piachoz tartozik. A fizetős elérésű és a szabadon fogható csatornák megkülönböztetése a platformok közötti verseny szempontjából nem lényeges. A földfelszíni és a műholdas platform jelenleg is versenyez a fizetős televíziócsatornák sugárzásáért, mivel a DTT platform már legalább két fizetős csatorna jelét továbbítja, amelyek közül az egyik kizárólag ezen a platformon fogható. Ezenfelül az Astra szerint már valamennyi jelenleg engedéllyel rendelkező műsorszolgáltató benyújtotta a kormányhoz a fizetős tartalomszolgáltatásra szóló engedély iránti kérelmét.

(67) Az Astra megítélése szerint a vizsgált intézkedések nem voltak arányosak. Rámutatott, hogy a DTT platformra való átálláshoz a társasházak jelentős átalakítására, valamint a kábelezésbe történő beruházásra volt szükség. Azon érvének alátámasztása céljából továbbá, hogy a lefedettségbővítés a műholdas platformon keresztül sem lett volna drágább, mint a földfelszíni platformon keresztül, az Astra a 2008 novemberében elvégzett és a panasszal együtt benyújtott belső költségfelmérésére hivatkozott. A felmérés a lefedettségbővítés költségeit hasonlította össze a földfelszíni és a műholdas technológia alapján. A felmérés feltételezései több szempontból is eltérnek a Spanyolország és az Abertis által végzett felmérésekétől, többek között a parabolaantennák költségeit, valamint a digitális földfelszíni televízióadás vételéhez külső set-top boxok beszerzésének a szükségességét illetően. A felmérés megállapításaiból az a következtetés vonható le, hogy a műholdas lefedettségbővítés nem feltétlenül drágább a földfelszíni technológiánál. Az Astra további dokumentumokat is benyújtott, amelyekkel azt kívánta bizonyítani, hogy a két technológia létesítési és üzemeltetési költségei között nincs jelentős különbség.

(68) Az Astra azt állítja továbbá, hogy a műholdas adásokhoz való feltételes hozzáférés biztosítása önmagában nem akadályozza a szabadon fogható csatornák sugárzását. A feltételes hozzáférési rendszerek világszerte megtalálhatók, és használatuk nem körülményes ([36]). Ezenfelül a feltételes hozzáférésre Kantábriában javasolt megoldást a kantábriai hatóságok elfogadták, és segítségével eldönthették, hogy mely felhasználók aktiválása szükséges a szolgáltatás vételéhez. A szolgáltatás területi korlátozását tehát a kantábriai kormány ellenőrizte. Ez irányú speciális átalakításra nem volt szükség.

(69) Az intézkedés megfelelőségét illetően az Astra azt állítja, hogy a méretgazdaságosságnak köszönhetően a földrajzi lefedettség növekedésével a műholdas technológia gazdaságilag egyre előnyösebbé válik. A II. térségben az intézkedés több mint 600 helyi és regionális közbeszerzési eljárásra történő felosztásával a műholdas technológia eleve jelentős versenyhátrányt szenvedett. Azonban még ha a spanyol kormánynak nem is lett volna lehetősége arra, hogy a régiók közötti szinergiahatás figyelembevételét a források odaítélésének feltételeként előírja vagy erre javaslatot tegyen, a régiók figyelembe vehették volna ezt a lehetőséget annak biztosítása érdekében, hogy adófizetőik számára a legköltséghatékonyabb módszert választhassák ki. Az Astra szerint valójában ezt meg is kísérelték azelőtt, hogy a spanyol központi kormányzat a földfelszíni technológia javára beavatkozott volna. Sőt, miután a közbeszerzési eljárásban az Astrát választott ák ki, a kantábriai hatóságok eleinte megpróbáltak meggyőzni más régiókat is a műholdas platform választásáról, mivel ez tovább csökkentette volna saját költségeiket.

4.1.3. **Folyamatos állami támogatás**

(70) Az Astra megismétli, hogy a kifogásolt intézkedések egy része folyamatos állami támogatásnak minősül, mivel az autonóm közösségi kormányok a II. térség helyi hálózatainak üzemeltetési és karbantartási költségeit folyamatosan finanszírozzák majd. A műholdas megoldás éves üzemeltetési és karbantartási költségeit az Astra csatornánként évi 100 000 EUR-ra becsüli, bár ez mérsékelhető lett volna akkor, ha a műholdas megoldást egynél több régió választotta volna.

4.2. AZ ABERTIS ÉSZREVÉTELEI

(71) Az Abertis távközlési infrastruktúrák üzemeltetésével és hálózati berendezések szállításával foglalkozik. Egyéb vállalkozások mellett az Retevisión S.A. és a TradiaS.A. tulajdonosa, amelyek távközlési hálózatokat és infrastruktúrákat kezelnek és üzemeltetnek.

([35]) Az Astra szerint a hatóságok által a II. térséget érintő intézkedések keretében biztosított forrásoknak köszönhetően a Hispasat – az Abertis résztulajdonában álló, a III. térséget ellátó műholdas szolgáltató – a műholdas kapacitását többletköltség nélkül képes a műsorszolgáltatók rendelkezésére bocsátani. Végül az Astra állítása szerint az intézkedés eredményeképpen az Abertis a továbbítási kötelezettség kizárólagos kedvezményezettje lett a III. térségben.

([36]) Állítása szerint a műholdas platformokat világszerte igen nagy számú felhasználó veszi igénybe feltételes hozzáféréssel, amelynek összetettsége nem jelent akadályt a platform kiépítésében.

4.2.1. **ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK MEGLÉTE**

(72) Először is az Abertis megjegyzi, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak. Álláspontja szerint a regionális hatóságok egyszerűen árukat és szolgáltatásokat szereztek be nyílt közbeszerzési eljárások keretében, és a II. térség műsorszóró központjaiban telepített berendezések továbbra is a tulajdonukban vannak. Ezért sem a források, sem az azok felhasználásával beszerzett digitális berendezések nem kerültek külső kedvezményezetthez.

(73) Az Abertis továbbá úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések nem juttatták észrevehető előnyhöz a hálózatüzemeltetőket. Az Abertis azt állítja, hogy a II. térségben található helyi hálózatok egyikét sem üzemelteti (még azokat sem, amelyeknél a kapcsolódó műsorszóró központok tulajdonosa), így nem származhat közvetlen előnye az intézkedésekből. Másodszor a II. térségben az Abertis kizárólag hardverszállítóként működött közre. Harmadszor nem származott előnye azokban az esetekben sem, amelyekben egy műsorszóró központ fejlesztéséhez használt berendezéseket az Abertis értékesítette, majd azt az Abertis tulajdonában álló műsorszóró központban helyezték üzembe. Ennek az az oka, hogy az Abertis az ilyen műsorszóró központokat piaci feltételekkel egyszerűen bérbe adja a helyi hálózatüzemeltetőknek, a kapott bérleti díj összegét pedig a digitalizálási folyamat nem érintette. Negyedszer az Abertis fenntartja, hogy s DTT-hálózat lefedettségének fokozatos 1–2 %-os növelése az Abertis számára az I. térségben működő platformüzemeltetőként nem jár gazdasági előnnyel. Végül a II. térség digitalizálása nem érinti azt az árat, amelyen az Abertis műsorszórási szolgáltatásokat nyújthat a műsorszolgáltatóknak, különös tekintettel arra, hogy az Abertis nagykereskedelmi árszabását a spanyol szabályozó hatóság, a Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (a továbbiakban: a CMT) szabályozza.

(74) A II. térség helyi hálózatüzemeltetőit (a helyi önkormányzatokat) illetően az Abertis úgy véli, hogy azok nem juthatnak gazdasági előnyhöz, mivel az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősülnek vállalkozásnak, és egyébként is közszolgáltatást nyújtanak.

(75) Az Abertis kifejtette továbbá azt a véleményét, hogy a vizsgált intézkedés nem járt gazdasági előnnyel a műsorszolgáltatók számára. A II. térségen belüli digitális átállás nem növelte a televíziónézők számát a digitális műsorszolgáltatásra történő átállás folyamatának 2005. évi megkezdése előtt az analóg televízióadáshoz hozzáféréssel rendelkező nézők számához képest.

(76) Ezenfelül az Abertis úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések nem voltak észrevehető hatással hálózatüzemeltetők közötti versenyre. Az, hogy az elmúlt 20 évben sem az Astra, sem más magántulajdonban lévő szolgáltató nem mutatott érdeklődést aziránt, hogy a II. térségben műsorszórási szolgáltatásokat nyújtson, megerősíti a piac hiányát, valamint azt, hogy a szolgáltatásnyújtás elősegítéséhez állami beavatkozásra volt szükség. Így különösen nem torzul a műholdas és a DTT platform közötti verseny, mivel azok két önálló piacot jelentenek. Ezenfelül a II. térség földfelszíni hálózatainak digitalizálása a vonatkozó piacok versenystruktúrájában semmilyen változást nem hozott, csupán a meglévő analóg platform szükséges műszaki fejlesztésével járt.

(77) Az Abertis azt állítja, hogy a II. térség hálózatain nyújtott műsorszolgáltatás bizonyos elszigetelt területekre korlátozódik, így az nincs hatással a tagállamok közötti kereskedelemre.

(78) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az érintett hatóságok vagy társszervezeteik az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti vállalkozásnak minősülnek, az Abertis úgy véli, hogy a II. térség digitális átállását fedező forrásokat közszolgáltatás ellenértékeként nyújtották. E tekintetben az Abertis úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések megfelelnek az Altmark-ítéletben megállapított feltételeknek, és állami támogatásra nem került sor.

4.2.2. **Meglévő támogatás**

(79) Az Abertis szerint a II. térség műsorszóró hálózatainak kiépítése 1982-ben, egy nem liberalizált műsor-szolgáltatási ágazatban kezdődött. Akkor a spanyol állam jogi monopóliummal rendelkezett a földfelszíni műsorszolgáltatás piacán. Jelenleg közpénzből finanszírozzák a II. térségben az ágazat liberalizációja előtt kialakított helyi hálózatok létesítését, karbantartását és üzemeltetését. Emiatt a vizsgált intézkedés folyamatos, meglévő támogatás.

4.2.3. **Összeegyeztethetőség**

(80) Az Abertis szerint bármely esetleges állami támogatás az EUMSZ 106. cikke alapján összeegyeztethető, mivel maradéktalanul megfelel a 86. cikk (2) bekezdésről szóló határozatban rögzített feltételeknek.

(81) Ellenkező esetben bármely esetleges támogatás egyébként összeegyeztethető az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával. Először is a spanyol hatóságok által hozott intézkedések célja, hogy gyorsítsa a spanyolországi digitális átállás folyamatát, amelyet a Bizottság az állami támogatásra vonatkozó döntési gyakorlatában közös érdekű célkitűzésként ismer el. Másodszor a támogatás megfelelő eszköz volt, mivel a DTT a lefedettségbővítésre alkalmasabb technológia ([37]). A gazdasági szempontok mellett az Abertis megjegyzi, hogy a műsorszolgáltatók nem szívesen használnak műholdas platformokat azon korlátok miatt, amelyekkel a műsorszolgáltatók szembesülnek a szabadon fogható műsoraik tartalmához fűződő jogok megvásárlásakor. A legtöbb esetben csak egy adott platformon, a DTT-n keresztüli tartalomtovábbítás jogát szerzik meg, mivel e technológia lehetővé teszi a célzott műsorszórást és a földrajzi korlátozásokat. Ezenkívül az intézkedések arányosak, mivel kizárólag azokat a költségeket fedezik, amelyek a II. térségen belül az analógról a digitális televíziószolgáltatásokra való átálláshoz feltétlenül szükségesek. A kifogásolt intézkedések kizárólag a II. térség műsorszóró központjainak digitalizálásához kapcsolódó költségeket támogatják, amelyre a digitális berendezések beszerzésével és telepítésével kerül sor.

(82) Az intézkedés technológiai semlegességével kapcsolatban az Abertis megjegyzi, hogy a spanyol kormány nem kizárólag a földfelszíni technológiát vette figyelembe. Ezenfelül a III. térségben végül a műholdas platformot tekintették a legmegfelelőbb technológiaválasztásnak a digitális televíziószolgáltatások nyújtásához. Még fontosabb az Abertis azon állítása, hogy – a benyújtott költségfelmérések tanúsága szerint – a DTT tekinthető a legmegfelelőbb és legköltségkímélőbb platformnak, amelyen a II. térségben digitális televíziószolgáltatás nyújtható, és amellyel az analóg szolgáltatás kikapcsolása előtt meglévő lefedettség elérhető ([38]).

4.3. A RADIODIFUSIÓN ÉSZREVÉTELEI

(83) A Radiodifusión viszonylag új szereplő az audiovizuális jeltovábbítási szolgáltatások piacán, amely 2005 novembere óta szerepel a CMT szolgáltatói nyilvántartásában.

(84) A Radiodifusión általánosságban egyetért az eljárás megindításáról szóló határozattal és megerősíti a Bizottság álláspontját, amelyeket az alább felsorolt észrevételekkel egészít ki. Egyetért azzal, hogy az állami támogatás nem felel meg az Altmark-ítéletben megállapított követelményeknek, és jelentős mértékű állami forrás átadásával jár.

(85) A vizsgált állami támogatási program előnyhöz juttatta a vidéki területeken addig is működő hálózatüzemeltetőket. Valójában a szóban forgó piacon, amelyet magas belépési korlátok jellemeznek, az eleve domináns szolgáltatónak kedvező intézkedés megtöbbszörözte a monopólium történelmi mintáit. Így különösen az Abertis képes volt monopolhelyzetének megerősítésére, valamint állami források tényleges felhasználásával új és sűrűbb hálózat létrehozására, amely a későbbiekben lehetővé teszi számára az új piacokra történő belépést.

(86) A Radiodifusión állítása szerint a vizsgált állami támogatás nem arányos. Az arányossági követelmény teljesítéséhez a támogatásnak a szükséges mértékre kell korlátozódnia, vagyis az csak a távoli vidéki területekre terjedhet ki, továbbá valamennyi szolgáltató számára egyformán előnyősnek kell lennie azáltal, hogy tényleges hozzáférési kötelezettségeket feltételez.

([37]) Az Abertis saját, 2010 januárjában készített költségfelmérésére hivatkozik, amely a DTT és a műholdas technológia költségeit hasonlítja össze a II. térségben nyújtott digitális televíziószolgáltatások szempontjából. A felmérés szerint a DTT technológia alkalmazása 10 éves időszakra vetítve mintegy 286 millió EUR összköltséget jelentene, míg azonos időszakra vetítve a műholdas technológia alkalmazásával járó összköltség hozzávetőleg 532 millió EUR-t tenne ki. Az Abertis a belső felmérést külső könyvvizsgáló cégnek adta át, amelynek jelentése megerősítette a felmérés megállapításait, ugyanakkor rámutatott arra, hogy a mind a műholdas, mind a DTT technológiára vonatkozó költségbecslések óvatosak. Mindenesetre a két felmérés megerősítette a költség-összehasonlítás megfelelőségét, valamint azt a következtetést, hogy a műholdas technológiának a II. térségben nyújtandó digitális televíziószolgáltatások céljából történő alkalmazása lényegesen drágább lett volna, mint a DTT alkalmazása, főként a magasabb gazdasági és társadalmi költségek miatt, amelyeket a fogyasztóknak a műholdas megoldás esetén kellett volna viselniük.

([38]) E felmérések szerint a műholdas technológiával a kérdéses szolgáltatások nyújtása magasabb költségekkel járna. A költségekhez pedig a műsorszolgáltatóknak, a helyi hálózatüzemeltetőknek és a nézőknek egyaránt hozzá kellene járulniuk. Az Abertis költségfelmérése megállapította továbbá, hogy a műholdas technológia alkalmazása esetén a digitális átálláshoz további mintegy hat hónapra lenne szükség, mivel a II. térségben élő fogyasztóknak időre lenne szükségük a műholdas dekóderek, antennák stb. beszerzéséhez és telepítéséhez.Emiatt viszont további költségek merülnének fel az érintett időszakon belüli simulcast műsorszolgáltatás (analóg és digitális platformon történő egyidejű műsorszolgáltatás) kapcsán.

4.4. A MŰSORSZOLGÁLTATÓK ÉSZREVÉTELEI

(87) A műsorszolgáltatók szerint az intézkedés nem tekinthető állami támogatásnak, mivel nem járt pénzügyi előnnyel egyetlen vállalkozás, így különösen a műsorszolgáltatók számára sem. Az intézkedések nem növelték a műsorszolgáltatók közönségét az analóg időszakhoz képest. Ezenfelül a lefedettségbővítéssel érintett, azaz a vidéki, távoli és ritkán lakott területek lakosai nincsenek hatással a hirdetési piacra, és nem tartoznak a műsorszolgáltatók célközönségéhez. Ilyen körülmények között a magántulajdonú szolgáltatók a bővítés nyomán nem emelték hirdetési díjaikat.

(88) A műsorszolgáltatók ezenkívül kifejtették azt a véleményüket, hogy nem áll érdekükben a műholdas platformra történő migráció, ahol műsoraiknak több száz másik csatornával kellene versenyezniük. A földfelszíni platform előnye a korlátozott kapacitás, ami a kereskedelmi szabadon fogható műsorszolgáltatók számára kevésbé intenzív versenyt jelent. Ezenfelül hangsúlyozták, hogy általában kizárólag a földfelszíni platformra vásárolnak tartalmat. Ennek az az oka, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatás garantálja a szolgáltatás földrajzi korlátozását, ami a műholdas platform esetében nincs így.

(89) A műsorszolgáltatók fenntartották továbbá, hogy miután a kantábriai közbeszerzési eljárást az Astra nyerte, tájékoztatták a kantábriai hatóságokat arról, hogy ellenzik a műholdas műsorszolgáltatást, mivel kizárólag a földfelszíni platformon keresztüli tartalomszolgáltatásra szóló jogokat vásároltak.

5. **JOGI ÉRTÉKELÉS**

5.1. A TÁMOGATÁS JOGALAPJA

(90) A fenti 2.2. szakasz (23)–(31) preambulumbekezdésében foglalt részletes leírás szerint a spanyolországi digitális átállás jogi keretét különböző jogszabályok összetett hálója alkotja, amelyeket a központi kormányzat, valamint a regionális és helyi hatóságok négy év alatt hoztak. A 2005. évi nemzeti műszaki terv és a 2007. évi átállási terv főként az I. térségre vonatkozóan szabályozza a DTT platformra történő átállást, de megalapozza a II. térségen belüli további bővítési intézkedéseket is. E bővítési intézkedéseket a regionális hatóságok hajtották végre, miután több keretmegállapodást kötöttek a központi kormányzattal (a 2008. évi keretmegállapodások), továbbá 2008-ban elfogadták a korábbi 2006. évi, majd 2009-ben a 2008. évi keretmegállapodások kiegészítéseit.

(91) E megállapodások és kiegészítések elfogadását követően a regionális és/vagy helyi hatóságok a II. térségen belüli DTT-lefedettség bővítését célzó intézkedések széles körét hajtották végre elsősorban közbeszerzési eljárások keretében, a fenti (32)–(35) preambulumbekezdésben leírtak szerint. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a II. térségen belüli lefedettségbővítést célzó támogatási program a különböző központilag elfogadott jogszabályokon, valamint a MITyC és az autonóm közösségek közötti megállapodásokon, illetve azok módosításain alapul. E jogszabályok és megállapodások alapján az autonóm közösségek olyan intézkedéseket hoztak, amelyek nem voltak technológiailag semlegesek ([39]). A nemzeti műszaki terv a DTT platformra történő átállást az I. térségre vonatkozóan szabályozza, ugyanakkor felhatalmazza a helyi hatóságokat, hogy az autonóm közösségekkel együttműködve létrehozzák azokat a további műsorszóró központokat, amelyek a DTT II. térségen belüli vételéhez szükségesek. A központi kormányzat tehát már akkor is számolt a DTT-lefedettség bővítésével. A digitális televíziózásra történő átállást szabályozó fő jogszabályban adott felhatalmazás kizárólag a földfelszíni platformot említi. A gyakorlatban ezért az autonóm közösségek a központi kormányzat által a DTT bővítésére vonatkozóan kiadott iránymutatásokat alkalmazták ([40]).

([39]) Az erről szóló iránymutatás a központi kormányzat vonatkozó dokumentumaiban található meg. Így különösen a 2008 decemberében aláírt, *Együttműködési keretmegállapodás az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium, valamint […] autonóm közösség között a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének kidolgozásáról* című keretmegállapodások felsorolják azokat a tevékenységeket, amelyeket a központi és regionális hatóságok finanszíroznak annak érdekében, hogy a digitális televíziózás a meglévő analóg lefedettségnek megfelelő lefedettséget érjen el. Ezek megemlítik egyrészt a műsorszolgáltatók által fejlesztett meglévő műsorszóró központokat (az I. térségben kiépített DTT-központokat), másrészt a „lefedettségbővítést", vagyis az olyan további központokat, amelyek kiépítése a digitális televíziózás azonos penetrációjának biztosításához szükséges. Mivel a műsorszóró központok meglétét kizárólag a DTT technológia feltételezi, egyértelműnek tűnik, hogy a tervezett intézkedések csak e technológiát érintik. Ezenkívül a keretmegállapodás 2009 októbere és decembere között aláírt kiegészítései a lefedettségbővítés finanszírozását említik. Meghatározzák a „lefedettségbővítési intézkedések" fogalmát, amelynek során kizárólag a földfelszíni technológiára hivatkoznak kifejezetten.

([40]) Az autonóm közösségekkel tartott találkozók során a MITyC kifejtette, hogy célja a DTT platformra történő átállás biztosítása a II. térségben is. Ezt egy bemutató is alátámasztja, amely a MITyC aláírásával nyilvánosan elérhető az interneten (http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf). Ezenkívül alátámasztják az autonóm közösségeknek a Bizottság információkérésére adott nyilatkozatai is. Válaszukban az autonóm közösségek kifejezetten megemlítik a 944/2005. sz. királyi rendelettel elfogadott nemzeti átállási tervet, valamint az *Avanza-tervet*. Lásd például Extremadura válaszát: „A földfelszíni digitális televíziózásról szóló, a DTT-lefedettség bővítésével kapcsolatos helyi kezdeményezést megállapító nemzeti műszaki tervet elfogadó 944/2005. sz. királyi rendelettel összhangban…".

(92) A megállapítás alátámasztása céljából a Bizottság az autonóm közösségek által önállóan lefolytatott egyedi közbeszerzési eljárásokból álló mintát is megvizsgált. Ennek eredménye megerősíti a fenti következtetést, mivel a megvizsgált közbeszerzési eljárások döntő többsége nem volt technológiailag semleges.

(93) A DTT platform II. térségen belüli kiépítését célzó állami támogatás tényleges folyósításának időpontját a központi és regionális hatóságok által a kedvezményezettek javára történő forrásátadás jelenti. Ez autonóm közösségenként változó hosszúságú időszak során történt meg. A kapott tájékoztatás szerint a legelső közbeszerzési eljárásokra 2008 júliusában került sor ([41]). A melléklet a régiónként számított támogatási összegeket sorolja fel.

A hálózatok üzemeltetésére és karbantartására nyújtott folyamatos támogatásról nem központilag döntöttek. Ehelyett egyes autonóm közösségek (lásd a határozat mellékletében felsorolt rendszeres költségeket) közbeszerzési eljárást írtak ki a meglévő földfelszíni digitális hálózatok üzemeltetésére és karbantartására, amelyet saját közlönyükben jelentettek meg ([42]).

5.2. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE AZ EUMSZ 107. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ALAPJÁN

5.2.1. **Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatás megléte**

(94) A kérdéses intézkedés, ezen belül a (36) preambulumbekezdésben leírt üzemeltetési és karbantartási célú folyamatos támogatás állami támogatásként jellemezhető az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján, amely az állami támogatások meglétének feltételeit rögzíti. Először is állami beavatkozásnak vagy állami forrásokból biztosított előnynek kell fennállnia. Másodszor a támogatásnak szelektív gazdasági előnnyel kell járnia a kedvezményezett számára. Harmadszor torzítania kell a versenyt vagy azzal kell fenyegetnie. Negyedszer fenn kell állnia annak a lehetőségnek, hogy a beavatkozás befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet.

5.2.1.1. *Állami források*

(95) A kérdéses intézkedés a fent bemutatott, központi, valamint regionális és helyi szinten alkotott jogszabályrendszerből, továbbá a spanyol közigazgatási rendszer különböző szintjei között létrejött megállapodásokból ered. Ezenfelül Spanyolország nem vitatta az eljárás megindításáról szóló határozat azon megállapítását, hogy az intézkedést költségvetési forrásokból finanszírozták. Fenntartotta azonban, hogy finanszírozásához a központi, valamint a régiók és az önkormányzatok költségvetése egyaránt hozzájárult. Kifejtette továbbá azt a véleményét, hogy a kérdéses intézkedés valójában csak a közigazgatási egységek közötti forrásátcsoportosítás volt. Spanyolország önmagában nem vitatta azt a tényt, hogy a források főként a központi költségvetésből, részben pedig regionális és helyi költségvetésekből származtak. Ezenkívül az intézkedés nem csupán a közigazgatási egységek közötti forrásátcsoportosítás volt, mivel a forrásokat végül gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások használták fel a DTT-hálózat kiépítésére az 5.2.1.2. szakaszban leírtak szerint.

(96) Ilyen körülmények között megállapítható, hogy a vizsgált intézkedést közvetlenül az állami költségvetésből, valamint az autonóm közösségek és helyi testületek költségvetéséből finanszírozták. A (36) preambulumbekezdésben leírt folyamatos támogatást nem az állami központi költségvetésből, viszont közvetlenül az autonóm közösségek költségvetéséből finanszírozták. Ezért az államnak betudható, és állami források felhasználásával jár.

5.2.1.2. *Gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásoknak juttatott gazdasági előny*

(97) A kérdéses intézkedés keretében bizonyos vállalkozások állami forrásokhoz jutnak. Bár a Szerződés nem határozza meg a vállalkozás fogalmát, az társasági formától és finanszírozástól függetlenül valamennyi olyan természetes

([41]) Berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárás, amelyet Rioja autonóm közösség 2008. július 30-án tett közzé, valamint az SE/CTTI/06/08. sz. bővítésre irányuló közbeszerzési eljárás, amelyek Katalónia autonóm közösség 2008. július 27-én tett közzé.

([42]) Lásd például Kasztília és León hatóságainak határozatát: RESOLUCIÓN de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05-4/12; BOCYL 10 Octubre 2012.

vagy jogi személyre kiterjed, aki vagy amely gazdasági tevékenységet végez. A bíróságok által megerősített bizottsági gyakorlatban a televíziós műsorszóró hálózatok üzemeltetése gazdasági tevékenységnek minősül ([43]), hasonlóan az egyéb olyan esetekhez, ahol regionális hatóságok infrastruktúrakezelést végeznek ([44]). A vizsgált esetben a közvállalkozások vagy helyi önkormányzatok többsége hálózatüzemeltetőként szerepel a CMT nyilvántartásában. Ez arra utal, hogy bizonyos szolgáltatásokat nyújtanak, ami a bevett eseti gyakorlat szerint gazdasági tevékenységnek minősül. Egy piac akkor létezik, ha a kérdéses szolgáltatást más szereplők is hajlandók, illetve képesek nyújtani, ami a vizsgált esetben is igaz. Például az Astra a II. térségen belüli lefedettségbővítés végrehajtása előtt több találkozót tartott az autonóm közösségekkel, amelyeken bemutatta ajánlatát. Ezenkívül az Astra 2008 márciusában nyertes ajánlattal pályázott egy Kantábriában a II. és III. térségbeli digitális televíziószolgáltatásra irányuló, technológiailag semleges közbeszerzési eljárásban. Az, hogy a közvállalkozások és helyi önkormányzatok nem részesülnek díjazásban a nyújtott szolgáltatásokért, nem zárja ki azt, hogy a kérdéses tevékenységeket gazdasági tevékenységnek lehessen minősíteni ([45]).

(98) A Bizottság nem ért egyet azzal a Spanyolország által előadott érvvel, hogy a földfelszíni hálózatoknak az autonóm közösségek, közvállalkozások és helyi önkormányzatok általi üzemeltetése hatósági jogkör gyakorlásának minősül, így nem tartozik az EUMSZ 107. cikkének hatálya alá. Elismert tény, hogy az állami előjogoknak közvetlenül az állam vagy valamely hatósági jogkörén belül eljáró szerv általi gyakorlása a versenyszabályok szempontjából nem minősül gazdasági tevékenységnek ([46]). Ilyen tevékenység az, amely az állam alapvető funkcióinak részét képezi, vagy ezekhez a funkciókhoz jellegénél, céljánál és a rá vonatkozó szabályoknál fogva kapcsolódik. A bíróságok ítélkezési gyakorlata számos példával szolgált arra, hogy milyen tevékenységek tartoznak ebbe a kategóriába, így elhatárolta a tisztán állami tevékenységeket azoktól a kereskedelmi tevékenységektől, amelyeket egy állami szervezet folytathat. A felsorolt tevékenységek közé a hadsereghez és a rendőrséghez, a repülésbiztonság és -ellenőrzés fenntartásához és javításához; a légi forgalomirányításhoz ([47]); a környezetvédelmi felügyelethez, amely közérdekű feladatként a tengeri területek környezetvédelmének vonatkozásában az állam alapvető funkcióinak része ([48]); valamint a szabványosítási tevékenységekhez és az ezekkel összefüggő kutatási és fejlesztési tevékenységekhez ([49]) kapcsolódó tevékenységek tartoznak.

(99) Ennek fényében a Bizottság azon a véleményen van, hogy a jelen esetben a földfelszíni műsorszóró hálózat üzemeltetése nem tartozik az állam kötelezettségei és előjogai közé, ugyanakkor nem olyan tevékenység, amelyet egy állam jellemzően végez. Először is a vizsgált szolgáltatások jellemzően hatósági jogkörön kívül esnek, és önmagukban is gazdasági jellegűek, amelyet bizonyít, hogy az I. térség piacán számos vállalkozás működik. Másodszor egy hatóságoktól független magánvállalkozás – nevezetesen az Astra – érdeklődést mutatott aziránt, hogy a II. térségben nyújtsa a szolgáltatást, amit a 2008. évi kantábriai közbeszerzési eljárásban való részvétele bizonyít. Harmadszor a hálózat II. térségen belüli kiépítése kizárólag országos és regionális magáncsatornák sugárzását érinti ([50]). Következésképpen megállapítható, hogy a földfelszíni hálózatoknak az autonóm közösségek, közvállalkozások és helyi önkormányzatok általi üzemeltetése nem minősül hatósági jogkör gyakorlásának.

A támogatás közvetlen kedvezményezettjei

(100) A DTT platform üzemeltetői a kifogásolt intézkedések közvetlen kedvezményezettjei, mivel II. térségen belüli hálózatuk fejlesztéséhez és bővítéséhez forráshoz jutottak. Hasonlóképpen előnyük származik a hálózatok üzemeltetésére és karbantartására nyújtott folyamatos támogatásból is. Az autonóm közösségek különböző megközelítéseket alkalmaztak a lefedettségbővítés megvalósításában, így a közvetlen kedvezményezettek eltérő típusai határozhatók meg.

([43]) Az N 622/2003 Digitalisierungsfonds Austria, a C25/2004 DVB-T Berlin Brandenburg (62. pont), a C 34/2006 DVB-T Észak-Rajna-Vesztfália (83. pont), valamint a C 52/2005 Mediaset (96. pont) ügyben hozott bizottsági határozat.

([44]) T-196/04. sz. *Ryanair Ltd.* kontra *Európai Bizottság* ügy (EBHT 2007, II-2379. o., 88. pont), valamint C-82/01P. sz. *Aéroports de Paris* kontra *Bizottság* ügy (EBHT 2002., I-9297. o., 107–109 és 121–125. pont).

([45]) Lásd a T-443/08 és T-455/08 sz.*Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt* (T-443/08), valamint *Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH* (T-455/08) kontra *Európai Bizottság* egyesített ügyeket (EBHT 2011., II-01311. o., 115. pont, amelyben a Törvényszék kimondja: „…az, hogy valamely tevékenységet nem magán gazdasági szereplők gyakorolnak, vagy e tevékenység nem jövedelmező, e tevékenység gazdasági tevékenységgé minősítése szempontjából nem releváns."

([46]) A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.1., 4. o.).

([47]) A C-364/92 sz. *SAT* kontra *Eurocontrol* ügy (EBHT 1994., I-43. o., 19. pont), valamint a C-113/07 P. sz. *Selex* ügy (EBHT 2009., I-2207. o.).

([48]) C-343/95. sz. Calí & Figli ügy (EBHT 1997., I-1547. o., 22. pont).

([49]) T-155/04. sz. *Selex* ügy (EBHT 2006., II-4797. o., 73–82. pont), megerősíti a C-113/07. sz. *Selex* ügy(EBHT 2009, I-2307. o.).

([50]) A 2.1.3. szakaszban leírtaknak megfelelően az állami műsorszolgáltatókra 98 %-os lefedettségi kötelezettség vonatkozik, így a II. térséget saját erőből kellett lefedniük. Ezenfelül az RTVE országos állami televíziócsatornáit, valamint a regionális állami csatornákat eltérő hálózat sugározza. Míg a magántulajdonú műsorszolgáltatók az egyfrekvenciás hálózat (SFN) jelét, az állami műsorszolgáltatók a Red Global Española (RGE) hálózatot használják. E különbségekből adódóan a földfelszíni létesítmények mindkét hálózat esetében eltérő berendezéseket igényelnek.

(101) Először is néhány autonóm közösség ([51]) közvállalkozást bízott meg, amely esetenként a lefedettségbővítés feladatát ellátó távközlési vállalatként működik. E vállalkozások vagy közbeszerzési eljárást írtak ki a lefedettségbővítésre és a feladat elvégzését a nyertes ajánlattevőre bízták, vagy a szükséges hardver beszerzését követően saját maguk végezték el a bővítést.

(102) E közvállalkozások jelenleg az állami támogatásnak köszönhetően olyan helyzetbe kerültek, hogy a II. térségben üzemeltethetik a DTT-hálózatot. Ezenkívül az új infrastruktúra segítségével egyéb szolgáltatásokat is nyújthatnak, pl. WiMax szolgáltatást (ez széles sávú vezeték nélküli szabványokra épül, amelyek helyhez kötött vagy mobil széles sávú hozzáférést biztosítanak), digitális rádiószolgáltatást, mobiltelevíziózást (DVB-H), továbbá kolokációs szolgáltatásokat a Telefónica széles sávú alaphálózatához vidéki területeken, valamint mobilszolgáltatókhoz. E választékgazdaságosságnak köszönhetően a DTT-hálózatüzemeltetőknek bevétele származhat a közpénzből finanszírozott infrastruktúrából.

(103) A közvállalkozásoknál jelentkező számszerűsíthető előnyt a lefedettségbővítésre kapott források jelentik.

(104) Másodszor egyes autonóm közösségek ([52]) önállóan írtak ki regionális közbeszerzési eljárást a DTT bővítésére. Spanyolország szerint a közbeszerzési eljárások döntő többségét hardver és berendezések szállítására írták ki, és a nyertes vállalkozások hardverszállítóként pályáztak. Állítása szerint ez vonatkozik az Abertis, a Tradia és a Retevisión esetére. A vizsgálat megállapításaiból azonban az a következtetés vonható le, hogy igen sok esetben a közbeszerzési eljárást lefedettségbővítésre, és nem kizárólag berendezések szállítására írták ki ([53]). Ezért Spanyolország állításával szemben a Bizottság úgy véli, hogy az Abertis és más vállalkozások ezekben a közbeszerzési eljárásokban hálózatüzemeltetői minőségben vettek részt ([54]). Ez esetben a közbeszerzési eljárások nyertesei tényleges versenyelőnyhöz jutottak más hálózatüzemeltetőkkel szemben, amelyek a kiválasztási folyamatban való részvételre sem kaptak lehetőséget. A nyertesek előnye a technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárás alapján bővítési célra kapott forrás.

(105) Harmadszor egyes autonóm közösségek ([55]) a helyi önkormányzatok számára biztosítottak forrást a DTT-lefedettség bővítésére. Spanyolország szerint ezekben az esetekben mindössze a közigazgatás különböző szintjei között csoportosítottak át forrásokat, továbbá a helyi önkormányzati tulajdonban lévő hálózatok bővítésével az önkormányzatok csupán a lakosokkal szemben fennálló közigazgatási kötelezettségeiket teljesítették. Spanyolország elismeri azonban, hogy a helyi testületek hálózatüzemeltetőként működtek közre, továbbá azt, hogy közülük sok szerepel a CMT hálózatüzemeltetői jegyzékében, valamint azt, hogy valójában a hálózat bővítését végezték, egyes esetekben közbeszerzési eljárás keretében. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy ahol a helyi testületek helyi DTT-hálózatüzemeltetőként működtek közre, ott a támogatás közvetlen kedvezményezettjeinek tekinthetők. Előnyük a regionális és központi hatóságoktól a lefedettségbővítésre kapott összeg. Ez az olyan esetekre is vonatkozik, amikor a bővítést részben egy helyi testület saját forrásaiból finanszírozzák, ami a vállalkozás javára vagy a tevékenység céljára nyújtott támogatásnak minősül.

(106) Általánosságban a közbeszerzési eljárások fő kedvezményezettjei az Abertis és a Retevisión voltak. A kapott tájékoztatás alapján megállapítható, hogy összesen a lefedettségbővítést célzó források teljes összegének mintegy […]-át, legalább […] millió EUR-t kaptak a hálózati lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásokban.

(107) Ezenfelül egyes autonóm közösségek állami támogatást nyújtottak a hálózatok üzemeltetésére és karbantartására is. E feladatokat vagy a közvállalkozások vagy a helyi önkormányzatok látják el, vagy közbeszerzési eljárás alapján például a műsorszóró központok tulajdonosaival végeztetik el. A spanyol központi hatóságok előadták, hogy nem írtak elő a digitalizált telephelyek üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatos kötelezettséget, valamint azt,

([51]) Például az Aragon telecom, a Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., a Multimedia de les Illes Balears S.A., az Instituto Tecnologico de Canarias, a Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), a RETEGAL és az Itelazpi olyan közvállalkozások, amelyeket a bővítés feladatával bíztak meg, ezért közbeszerzési eljárást írtak ki az adóközpontok digitalizálásához szükséges berendezések szállítására. A Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria, a Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació in Catalunya, valamint az Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid feladata a DTT-lefedettség bővítésével kapcsolatos közbeszerzési eljárások lefolytatása volt, így a bővítést a nyertes ajánlattevők végezték el. A navarrai OPNATEL feladata a bővítés elvégzése volt, és a szükséges berendezéseket közbeszerzési eljárások nélkül szerezte be.

([52]) Például Andalúzia, Kasztília és León, Extremadura, Murcia, Rioja és Valencia.

([53]) A fenti (33) preambulumbekezdésben leírtak szerint a lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások esetében a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (gyakran kiépítését) kapta feladatul. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozott a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. Ezenkívül már meglévő hálózatoknál hardverszállításra is írtak ki közbeszerzési eljárásokat. Az ilyen közbeszerzési eljárás nyertesének feladata a hálózatnak a szükséges berendezésekkel történő fejlesztése, vagyis a berendezések leszállítása, telepítése és üzembe helyezése volt.

([54]) Pl. az Abertis és a Retevisión összesen […] millió EUR értékű lefedettségbővítési megrendelést nyert nem semleges közbeszerzési eljárásban Extremadurában, valamint Kasztília és Leónban.

([55]) Pl. Andalúzia, Kanári-szigetek, Extremadura, Murcia.

hogy a kérdésben az autonóm közösségek döntöttek. A vizsgálat során különböző autonóm közösségek nyújtottak be olyan adatokat, amelyek azt mutatják, hogy ténylegesen finanszírozták a II. térség műsorszóró központjainak üzemeltetését és karbantartását, különösen 2009-től, a nyertes ajánlattevőkkel kötött szerződésekben rögzített első kétéves üzemeltetési és karbantartási időszak lejáratát követően. Ez folyamatos támogatásnak minősül, amelynek közvetlen kedvezményezettjei a II. térség digitalizált földfelszíni hálózatának üzemeltetésével és karbantartásával megbízott vállalkozások.

(108) Végül általánosabb szempontból az Abertisnek abból is előnye származik, hogy egy másik platformüzemeltető nem léphetett be a szabadon fogható televíziójelek spanyolországi továbbításának piacára ([56]).

A támogatás közvetett kedvezményezettjei

(109) Hálózatüzemeltetők. A támogatás közvetett kedvezményezettjei azok a hálózatüzemeltetők, amelyek részt vettek a (101) preambulumbekezdésben leírt első forgatókönyv szerinti közvállalkozások által lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárásokban. A közvállalkozások a bővítést nem saját maguk végezték el, és a lefedettségbővítésre szánt forrásokat nem tartották meg, hanem azokat bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások útján a hálózatüzemeltetőkhöz továbbították. A bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások kizárólag a földfelszíni hálózatüzemeltetőket célozták meg. Ez utóbbiak így előnyhöz jutottak a műholdas szolgáltatók kizárása miatt. Ezenkívül a piaci szereplők kis számának köszönhetően a földfelszíni hálózatüzemeltetők csak mérsékelt versenykényszerrel szembesültek. A feljebb a közvetlen kedvezményezettekkel kapcsolatban leírtakhoz hasonlóan további előnyük származik abból, ha az új infrastruktúrát egyéb szolgáltatások (WiMax, digitális rádió, mobiltelevízió stb.) nyújtásához is felhasználják. Az e hálózatüzemeltetőknek juttatott előny a bővítésre irányuló közbeszerzési eljárásokat követően kapott források összege ([57]).

(110) Hardverszállítók. A hálózatüzemeltetőktől eltérően a hardverszállítók nem minősülnek közvetett kedvezményezettnek, mivel nem jutottak szelektív előnyhöz. A digitális dekóderek olaszországi esetéhez ([58]) hasonlóan nem volt lehetséges a különböző típusú digitális infrastruktúrákat gyártók kategóriáinak megkülönböztetése, mivel feltételezhető, hogy a gyártók bármely berendezéstípus gyártására képesek. A közbeszerzési eljárások nyertesei ugyanabból a vállalkozáscsoportból kerültek ki, amely akkor vett volna részt a közbeszerzési eljárásokban, ha a program a platformüzemeltetők szempontjából technológiailag semleges lett volna ([59]). Spanyolországban a DTT-bővítéshez szükséges hardver integrálását, telepítését és szállítását végző vállalkozások általában egyéb szolgáltatásokat is kínálnak. A berendezésgyártók és távközlési szolgáltatók földfelszíni vagy műholdas megoldásokat, vagy a kettő együttesét is kínálhatják ([60]).

(111) A kérdéses intézkedés sem tárgyában, sem általános felépítésében nem törekszik arra, hogy egyes gyártókat előnyhöz juttasson. Valójában a digitalizálást támogató közpolitika – a technológiailag legsemlegesebb is – a digitális berendezések gyártóit részesítené előnyben. A berendezésgyártók esetében tehát az, hogy az intézkedésnek köszönhető forgalomnövekedésből előnyük származott, mechanikus mellékhatásnak tekinthető. Elvben bármely állami támogatásból a kedvezményezettek szállítói is részesülnek. Ez azonban nem feltétlenül juttatja szelektív előnyhöz az ilyen szállítókat. A támogatás nem célzott meg hardverszállítókat, így azoknak célzott közvetett hatásból nem származott előnyük. Ezenfelül mivel kiválasztásuk átlátható közbeszerzési eljárások útján történt, amelyekben bármely berendezésszállító részt vehetett, ideértve a más tagállamban bejegyzett szállítókat is, nem tételezhető fel, hogy indokolatlan nyereségből előnyük származott volna.

([56]) A (21) preambulumbekezdésben foglaltaknak megfelelően az Abertis az I. térségben, valamint leányvállalatán, a Hispasaton keresztül a III. térségben domináns helyzetben van a szabadon fogható televíziójelek földfelszíni platformon keresztüli továbbításában. A digitális földfelszíni televíziózásnak a II. térségre történő kiterjesztésével a szabadon fogható televíziójelek országos továbbítása az Abertis ellenőrzése alatt marad. Az Astra megjelenése a II. térségben később intenzívebb versenyt gerjeszthet a platformok között az I. és III. térségben is. Összehasonlításképpen számos tanulmány támasztja alá az alacsonyabb árakban és jobb szolgáltatásminőségben akkor jelentkező előnyöket, amikor a műholdas technológia megjelent az Egyesült Államok televíziós piacán. A műholdas technológia megjelenése előtt a kábelszolgáltatók monopolhelyzetben voltak a helyi földrajzi területeken. Vö. például Chenghuan Sean Chu, *The effect of satellite entry on cable television prices and product quality*, RAND Journal of Economics, 41. évf. 4. szám, 2010. tél, 730–764. o.

([57]) Ez az Abertis kizárólagos tulajdonában álló Retevisión esete, amely Madridban és Katalóniában bővítésre irányuló nem semleges közbeszerzési eljárásokon összesen […] millió EUR-t nyert.

([58]) C 52/05 – Digitális dekóderek – Olaszország (HL C 118., 2006.5.19., 10. o., valamint HL L 147., 2007.6.8., 1. o.).

([59]) A közbeszerzési eljárásokban nyertes ajánlattevőkre példa a digitális műsorszóró berendezéseket gyártó Tredess, amely a digitális műholdvevőket, antennákat és tányérokat is gyártó Televes csoport tagja (http://www.tredess.com és http://www.televes.es). Hasonló vállalkozások: Mier (http://www.mier.es), Elecnor (http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones) Itelsis, BTESA, Axion, Retegal, Itelazpi, Telecom CLM.

([60]) A II. térségben lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások gyakran kulcsrakész megoldásokat követelnek meg, amelyek több berendezéselem (tányér, antenna, adó, műholdvevő) integrálását, telepítését és szállítását igénylik. A legtöbb esetben a kínált megoldás műholdvevő berendezést is tartalmazott, amely a műsorszolgáltatók által már műholdas platformon sugárzott digitális jel vételét tette lehetővé.

(112) *Műsorszolgáltatók*. Spanyolország kielégítően bizonyította, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatók a lefedettség bővítését követően nem jutottak előnyhöz. Az I. térséggel szemben a műsorszolgáltatók nem voltak hajlandóak fizetni a II. térség digitalizálásáért, mivel abból nem származott volna többletbevételük. Sőt, a szóban forgó korlátozott számú lakosságra tekintettel, amely a hirdetők számára látszólag nem jelent kereskedelmi célpontot, a lefedettség II. térségre történő kibővítését követően a műsorszolgáltatók nem emelhették jelentős mértékben a hirdetési díjakat. Emiatt a földfelszíni műsorszolgáltatók nem közvetett kedvezményezettjei a vizsgált intézkedésnek.

5.2.1.3. *Szelektivitás*

(113) Az intézkedés és ezen belül a folyamatos támogatás által a hálózatüzemeltetőknek biztosított előny szelektív, mivel kizárólag a műsor-szolgáltatási ágazatot érinti. Az ágazaton belül csak a földfelszíni platform piacán működő vállalkozások jutottak előnyhöz. A jogszabályi keretrendszer olyan műszaki előírásokat rögzít, amelyek teljesítésére kizárólag a földfelszíni technológia alkalmas. Ezenfelül csak a földfelszíni platform piacán működő vállalkozások kaptak folyamatos támogatást a hálózat karbantartására és üzemeltetésére. Ezáltal az intézkedés kizárta a más platformra (műholdas, kábel, IPTV) épülő hálózatüzemeltetőket.

5.2.2. **Közszolgálati feladatkör**

(114) Az ország közigazgatási berendezkedése, valamint a központi és regionális hatóságok közötti hatáskörmegosztás miatt Spanyolország szerint a régióknak kell igazolniuk azt, hogy az Altmark-ügyhöz kapcsolódó ítélkezési gyakorlat értelmében nem került sor állami támogatásra. Ennek legjobb és egyedüli példájaként a spanyol hatóságok Baszkföld példáját említették. Egyetlen más autonóm közösség sem támasztotta alá érvekkel azt az állítást, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetése közszolgáltatásnak minősül.

(115) Baszkföldön a baszk kormány tulajdonában álló közvállalkozás, az Itelazpi S.A. (a továbbiakban: Itelazpi) adatátviteli szolgáltatásokat nyújt, valamint biztosítja a rádiós és televíziós műsorszolgáltatók lefedettségét. E célból mintegy 200 adóközpontot üzemeltet, amelyek többségének a baszk kormány a tulajdonosa. A lefedettség bővítése érdekében az Itelazpi megbízást kapott arra, hogy tíz regionális közbeszerzési eljárást írjon ki a földfelszíni infrastruktúra digitalizálásához szükséges berendezések szállítására.

(116) Baszkföld szerint a tagállamok jelentős döntési szabadsággal rendelkeznek az általános gazdasági érdekű szolgáltatás meghatározásában. A Bizottság a meghatározást kizárólag nyilvánvaló hiba esetén vonhatja kétségbe. A döntési szabadság a közszolgáltatásként végzett műsorszolgáltatás esetében még szélesebb ([61]). Ennek alapján Baszkföld kifejtette, hogy a műsorszóró hálózatok üzemeltetése általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak tekinthető. Nyújtása nem önállóan történik, sokkal inkább olyan alapvető szolgáltatásként, amely a spanyol jog és ítélkezési gyakorlat előírásaiból eredő közcélú műsorszolgáltatás elválaszthatatlan része ([62]).

(117) A baszk hatóságok szerint az Itelazpi javára megítélt források valójában az Altmark-feltételeket teljesítő, általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtását ellentételezték.

(118) Az Altmark-ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a közszolgáltatás ellentételezése akkor nem minősül az EK-Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerinti gazdasági előnynek, ha az alábbi négy feltétel mindegyike teljesül: 1) a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és feladatainak, valamint a kapcsolódó kötelezettségeknek egyértelműen meghatározottaknak kell lenniük; 2) az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagos és átlátható módon előzetesen kell megállapítani; 3) az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek fedezéséhez szükséges mértéket; 4) a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatás érdekében a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízandó vállalkozást közbeszerzési eljárás keretében kell kiválasztani, vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások költségét egy átlagos és jól vezetett vállalkozásnál felmerülő költségek elemzése alapján kell megállapítani.

([61]) Az Amszterdami Szerződésnek a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről szóló jegyzőkönyvében foglaltak szerint.

([62]) Többek között a távközlés szabályozásáról szóló, 1987. december 18-i 31/1987. sz. törvény; a 2002. július 14-i 529/2002. sz. királyi törvényerejű rendelet a televíziószolgáltatások sztrájk idején történő biztosítását támogató hálózathoz kapcsolódó alapvető szolgáltatás szabályozásáról; a Legfelsőbb Bíróság (fellebbviteli bíróság, harmadik szekció) 2009. július 23-i ítélete (JUR 2009\381376, második jogalap), valamint 2009. december 18-i ítélete (RJ 2010\2313, harmadik jogalap): „Kétségtelenül közérdeket szolgál az állami televíziócsatornák egyetemes lefedettségének az ország távoli és elszigetelt, a televíziószolgáltatói kötelezettségvállalás hatályán kívüli területeire történő, az ilyen jellemzőkkel nem rendelkező területekkel azonos mértékű kiterjesztésére vállalt garancia".

Első Altmark-feltétel: A közszolgálati kötelezettség és a kötelezettek egyértelmű meghatározása

(119) A spanyol jog a földfelszíni hálózat üzemeltetését nem minősíti közszolgáltatásnak. Az 1998. évi távközlési törvény ([63]) kimondja, hogy a távközlési szolgáltatások, ezen belül a rádiózást és televíziózást kiszolgáló hálózatok üzemeltetése általános gazdasági érdekű szolgáltatások, amelyek azonban nem esnek azonos minősítés alá a közszolgáltatásokkal, amelyek közé csak korlátozott számú távközlési szolgáltatás tartozik ([64]). A jelenleg hatályos távközlési törvény ([65]) ugyanezt a minősítést alkalmazza. A telelevíziózási célú műsorszórási szolgáltatás, vagyis a távközlési hálózaton keresztüli jeltovábbítás távközlési szolgáltatásnak minősül, így általános érdekű, de nem közszolgáltatás ([66]).

(120) A távközlési törvény rendelkezései mindenesetre technológiailag semlegesek. A törvény 1. cikkének meghatározása szerint a távközlés hálózatok és kapcsolódó létesítmények felhasználásával nyújtott elektronikus kommunikációs szolgáltatásokat jelent. A távközlés a jelek továbbítása bármely távközlési hálózaton, nem pedig kifejezetten a földfelszíni hálózaton ([67]). Ezenfelül a törvény 3. cikke a törvény egyik célkitűzéseként a szabályozás technológiai semlegességének a lehető legnagyobb mértékű ösztönzését jelöli meg.

(121) Bár az Itelazpi javára teljesített forrásátadás időpontjában hatályos jogszabály a műsorszolgáltatást közszolgáltatásként határozta meg, a Bizottság szerint e meghatározás nem terjeszthető ki egy adott támogató platform üzemeltetésére. Ezenfelül ott, ahol több átviteli platform is létezik, ezek egyike nem tekinthető „alapvetőnek” a műsorjelek továbbítása szempontjából. Emiatt nyilvánvaló hibának minősült volna az, ha a spanyol jogszabályok a műsorjeleknek egy adott platformon keresztüli továbbítását közszolgáltatásnak nyilvánították volna.

(122) Megállapítható tehát, hogy a spanyol jog szerint a földfelszíni hálózat üzemeltetése nem mindősül közszolgáltatásnak.

(123) A baszk hatóságok azzal érvelnek, hogy az Itelazpi ezen általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával való megbízását a baszk kormány, az EUDEL (Baszk Helyi Önkormányzatok Szövetsége), valamint a három baszk regionális tanács által kötött egyezmények kifejezetten rögzítik.

(124) Az egyezményekben a baszk kormányzat elismeri, hogy az olyan értékek érvényesüléséhez, mint az információhoz való egyetemes hozzáférés és az információk sokfélesége, a szabadon fogható televíziózás egyetemessé tétele szükséges, és vállalja ezen értékek védelmét az állami multiplexek lefedettségének bővítésével ([68]). Az egyezmények azonban nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely ténylegesen arra utalna, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetése közszolgáltatásnak tekinthető. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az egyezmények szövege nem elégséges a közszolgáltatási feladatkör egyértelmű rögzítéséhez, továbbá hogy annak alapján nem jelenthető ki, hogy a földfelszíni hálózaton keresztüli továbbítás közszolgáltatás.

(125) Ennek eredményeként az első Altmark-feltétel teljesülése nem állapítható meg.

(126) Az Altmark-ítélet együttes feltételeket fogalmaz meg, vagyis azok mindegyikének teljesülnie kell ahhoz, hogy egy intézkedés ne minősüljön állami támogatásnak. Az első feltétel teljesülésének hiányában az Itelazpi javára a baszkföldi hatóságok által biztosított forrás tehát nem minősül általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezésnek.

([63]) A távközlésről szóló, 1998. április 24-i 11/1998. sz. általános törvény.
([64]) Ezek közé a honvédelemhez és polgári védelemhez, valamint a telefonhálózat üzemeltetéséhez kapcsolódó szolgáltatások tartoznak.
([65]) A távközlésről szóló, 2003. november 3-i 32/2003. sz. általános törvény.
([66]) A törvény 2. cikkének (1) bekezdése kimondja: „A távközlési szolgáltatások általános érdekű, a szabad verseny szabályai szerint nyújtott szolgáltatások”.
([67]) A 32/2003. sz. törvény II. melléklete a távközlés és az elektronikus hírközlő hálózat pontos és technológiailag semleges meghatározását tartalmazza. „Távközlés: bármilyen jel, írás, kép, hang vagy egyéb információ kibocsátása, vétele vagy továbbítása vezeték, rádióelektromosság vagy optikai eszköz útján vagy egyéb elektromágneses rendszeren keresztül.” „Elektronikus hírközlő hálózat az olyan átviteli rendszer, esetleg kapcsoló vagy útválasztó eszköz, valamint egyéb erőforrás, amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött (vonal- és csomagkapcsolt, beleértve az internetet) és mobil földi hálózatokat, az elektromos vezetékrendszereket, annyiban, amennyiben azokat jelek továbbítására használják, a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információtípusra tekintet nélkül”.
([68]) Az egyezmények 6. és 7. preambulumbekezdése, valamint 5. cikke.

Negyedik Altmark-feltétel: a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatás biztosítása

(127) A negyedik Altmark-feltétel előírja, hogy közbeszerzési eljárás hiányában a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyet egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének. Ehhez figyelembe kell venni az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereséget.

(128) Mivel közbeszerzési eljárásra nem került sor, a baszk hatóságok szerint a feltétel teljesül arra tekintettel, hogy az Itelazpi jól vezetett és az elvárt tevékenységek elvégzéséhez megfelelően felszerelt vállalkozás. Költség-összehasonlítás alapján a baszk hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a műholdas szolgáltatás drágább lett volna, mint az Itelazpi földfelszíni hálózatának fejlesztése ([69]). A negyedik Altmark-feltétel teljesítése szempontjából azonban a műholdas technológiával való összehasonlítás nem elegendő az Itelazpi hatékonyságának megállapításához. Lehetséges, hogy más földfelszíni szolgáltatók a szolgáltatást alacsonyabb költségek mellett nyújtották volna.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a negyedik Altmark-feltétel Baszkföld esetében sem teljesült. Mivel az ítélet együttes feltételeket fogalmaz meg, nem állapítható meg, hogy az Itelazpi javára a baszkföldi hatóságok által biztosított forrás nem minősül állami támogatásnak arra tekintettel, hogy teljesíti az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezés feltételeit.

5.2.2.1. *A verseny torzulása*

(129) Spanyolország és az Abertis azt állítja, hogy a DTT és a műholdas technológia külön piacot jelent. A DTT a szabadon fogható földfelszíni televíziózás fő platformja, ahol a nemzeti piac szereplőinek számát a spanyol kormány által kiadott engedélyek száma határozza meg. A szabadon fogható földfelszíni televíziócsatornák finanszírozását reklámok biztosítják. A műholdas televíziózást illetően számos csatorna fogható Spanyolország egyetlen fizető televíziós platformján, amelynek az Astra a hálózatüzemeltetője. E csatornákat előfizetésekből finanszírozzák, amelyek általában több csatornából álló csomagokra szólnak. A spanyol hatóságok rámutatnak továbbá arra, hogy Spanyolországban a műsorszolgáltatók számára a műholdas műsorszórás sokkal költségesebb, mint a földfelszíni műsorszolgáltatás, így a szabadon fogható csatornákat kínáló – köztük regionális és helyi – műsorszolgáltatók nem érdekeltek abban, hogy erre a platformra váltsanak.

(130) Több ok is alátámasztja azt a következtetést, hogy a földfelszíni és a műholdas platform azonos piachoz tartozik.

(131) Először is az Astra 2008-ban Kantábriában pályázott a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére, és megnyerte a közbeszerzési eljárást. Az Astra 2008-ban több találkozót tartott az autonóm közösségekkel, amelyeken bemutatta az olyan digitális televíziócsatornák sugárzására szóló ajánlatát, amelyek addig a földfelszíni platformon voltak elérhetők. Annak ellenére, hogy a Kantábriával kötött szerződést a hatóságok később felmondták, a műholdas szolgáltató érdeklődése a földfelszíni platformmal versenyző szolgáltatások nyújtása iránt arra utal, hogy a műholdas szolgáltatók is nyújthatnak hasonló szolgáltatásokat.

(132) Másodszor a Hispasat műholdas szolgáltató (az Abertis leányvállalata) a II. térség egyes területein is nyújt szolgáltatásokat ([70]), a III. térségben pedig kizárólag a műholdas platformot használják. Más tagállamok szintén műholdas szolgáltatások segítségével juttatják el a szabadon fogható csatornákat országuk távoli területeire ([71]).

(133) Harmadszor számos olyan állami és magáncsatornát, amely a földfelszíni platformon elérhető, műholdas platformok is sugároznak, többek között maga az Astra is ([72]).

(134) Negyedszer a regionális csatornák egy része a műholdas platformon is elérhető, vagy a közelmúltban elérhető volt. Ez ellentmond annak az állításnak, hogy a regionális műsorszolgáltatók nem érdeklődnek a műholdas technológia iránt.

([69]) A tanulmányt nem bocsátották a Bizottság rendelkezésére.
([70]) A Hispasat e szolgáltatásokkal a DTT-hálózatot támogatja a II. térségben.
([71]) Például Franciaország.
([72]) Például Antena 3, Cuatro, Telecinco, La Sexta, La Siete, Teledeporte, TVE, La2, Canal 24 horas.

(135) Ötödször a Bizottság figyelembe veszi az Astra érvét arra vonatkozóan, hogy a műholdas platform 1 380 csatornát képes földrajzilag lehatároltan sugározni. Az Astra állítása szerint nincsenek korlátai annak, hogy a műholdas platform ennyi csatornát sugározzon. Ezenfelül az 1 380 regionális csatornára vonatkozó adat túlzónak tűnik. Bár Spanyolország egészében legfeljebb ennyi frekvencia áll rendelkezésre az országos, regionális és helyi csatornák számára, a kiadott engedélyek száma valójában ennél sokkal kisebb (lásd a 13. lábjegyzetet). Továbbá az engedéllyel rendelkező műsorszolgáltatók nem mind sugároznak ténylegesen a számukra kiosztott frekvenciákon.

(136) Hatodszor egyes műsorszolgáltatók azért nyilatkoztak arról, hogy előnyben részesítik a földfelszíni műsorszórást, mert kizárólag a földfelszíni platformon keresztüli tartalomszolgáltatás jogát vásárolták meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a földfelszíni és a műholdas továbbításnak külön piaca van. Ahogyan a földfelszíni platformra vonatkozó tartalomhoz fűződő jogokat megvásárolták, a műsorszolgáltatók szükség esetén ezt a műholdas platformra vonatkozóan is megtehetik. Ezenkívül ha egy műholdas platformot közbeszerzési eljárás alapján választanak ki, mint a III. térség esetében, a műsorszolgáltatók továbbítási kötelezettséggel terhelhetők.

(137) Végül 2010. májusi adatok ([73]) szerint Spanyolországban a DTT-lefedettség eléri a lakosság 98,85 %-át, ugyanakkor a háztartásoknak csak a 93,5 %-a néz televíziót a földfelszíni platformon keresztül. A DTT-hozzáféréssel rendelkező háztartások 5 %-a tehát úgy döntött, hogy azt nem veszi igénybe, mivel többségük műholdas tartalomra fizet elő.

(138) Következésképpen mivel a műholdas és földfelszíni műsorszóró platformok egymással versenyeznek, a DTT II. térségen belüli kiépítésére, üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés a két platform közötti verseny torzulásához vezet. Említést érdemel továbbá, hogy az intézkedés más platformokat is hátrányosan érint, különösen az IPTV-t. Bár a széles sávú szolgáltatás még nem érhető el a teljes II. térségben, igen valószínű, hogy lefedettsége a jövőben jelentős mértékben nőni fog.

5.2.2.2. *A kereskedelemre gyakorolt hatás*

(139) Az intézkedés hatással van az Unión belüli kereskedelemre. Az európai bíróságok ítélkezési gyakorlata szerint *„amennyiben az állami pénzügyi támogatás vagy állami forrásból nyújtott támogatás megerősíti valamely vállalkozás helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben versenyző egyéb vállalkozásokhoz képest, a támogatás az utóbbiakat érintőnek minősül"* ([74]).

(140) A hálózatüzemeltetők olyan ágazatban működnek, amelyben a tagállamok közötti kereskedelem folyik. Az Abertis és a panaszos Astra egyaránt nemzetközi vállalatcsoport tagja. A DTT II. térségen belüli kiépítésére, valamint üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés tehát érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

5.2.3. **A támogatás fennállásával kapcsolatos következtetések**

(141) A fenti érvek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedés teljesíti az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket. Ilyen körülmények között az intézkedést az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásként kell figyelembe venni.

5.3. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG VIZSGÁLATA

5.3.1. **Általános szempontok**

(142) A Bizottság tevékenyen támogatja a műsorszolgáltatás digitalizálását. A digitális átállás előnyeit az eEurópa 2005 cselekvési terv és a digitális átállásról szóló két közlemény részletesen bemutatta ([75]). A Bizottság felismeri továbbá, hogy a digitális átállást késleltetheti, ha azt kizárólag a piaci erőhatásokra bízzák.

([73]) A televíziós piac elemzése, amelyet Spanyolország nyújtott be a következő intézkedésről szóló értesítésben: A digitális hozadék liberalizációjáért fizetett kártérítés Spanyolországban (SA.32619 (2011/N)).

([74]) T-55/99, *Confederación Espanola de Transporte de Mercancias* (CETM) kontra *Európai Közösségek Bizottsága* (EBHT 2000, II-3207. o.).

([75]) COM(2002)263 végleges, *eEurope 2005: Információs társadalom mindenkinek*; COM(2003)541 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről (digitális átállás és analóg leállás)*, valamint COM(2005)204 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés felgyorsításáról*.

(143) A tagállamok támogatást nyújthatnak egy adott piaci hiányosság kiküszöbölése, vagy a társadalmi vagy regionális kohézió biztosítása céljából ([76]). Minden esetben bizonyítani kell azonban, hogy a kérdéses támogatás a probléma kezelésére megfelelő eszköz, a szükséges minimumra korlátozódik, és nem okoz indokolatlan versenytorzulást. Hasonlóképpen az átállásról szóló közlemény kimondja, hogy a digitalizálás területén az állami beavatkozás két feltétellel lehet indokolt: egyrészt a közérdek érintettsége, másrészt piaci hiányosság esetén, tehát akkor, ha a piaci erőhatások önmagukban nem hoznak a kollektív jólét szempontjából kielégítő eredményt. Kiköti továbbá, hogy az állami beavatkozást mindenkor megalapozott piaci elemzéssel kell alátámasztani.

(144) Az átállásról szóló közlemény rámutat továbbá, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás az ágazatot jelentős kihívás elé állítja, amelynek megoldását a piacnak kell irányítania. Elvben mindegyik hálózatnak saját erősségei alapján kell versenyeznie. Ezen elv védelme érdekében mindennemű állami beavatkozás során törekedni kell a technológiai semlegességre. Az említett elv alól csak akkor tehető kivétel, ha a beavatkozás konkrét piaci hiányosságra vagy egyensúlyhiányra irányul, ugyanakkor e nehézségek leküzdése szempontjából megfelelő, szükséges és arányos.

(145) A piaci erőhatások kizárólagos érvényesülése esetén fennáll annak a kockázata, hogy a lakosság hátrányos szociális helyzetű szegmensei nem részesülnek a digitális televíziózás előnyeiből. A társadalmi kohézió e problémáját illetően a tagállamok törekedhetnek arra, hogy az analóg szolgáltatás kikapcsolását követően valamennyi állampolgár hozzáférjen a digitális televíziózáshoz. Mivel a digitális átállás a fogyasztók számára költségekkel jár és szokásaik megváltoztatását igényi, a tagállamok törekedhetnek különösen a társadalom olyan hátrányos helyzetű csoportjainak segítésére, mint az idősek, az alacsony jövedelmű háztartások, vagy a periférikus régiókban élők.

(146) A digitális átállásról szóló közlemény alapján a Bizottság az ágazatot illetően több állami támogatásról szóló határozatában alkalmazta az állami támogatásra vonatkozó szabályokat ([77]). A tagállamoknak számos lehetőségük van arra, hogy az átállás állami finanszírozásával biztosítsák a megfelelő televíziós lefedettség folyamatosságát valamennyi földrajzi területen. Ilyen módon finanszírozható egy átviteli hálózat kiépítése olyan területeken, ahol a televíziós lefedettség enélkül nem lenne megfelelő ([78]). Az ilyen finanszírozás azonban csak akkor lehetséges, ha nem vezet a technológiák vagy vállalkozások közötti verseny indokolatlan torzulásához, és a szükséges minimumra korlátozódik.

5.3.2. **A tervezett intézkedés összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés jogalapja**

(147) A spanyol hatóságok az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjára, valamint 106. cikkének (2) bekezdésére hivatkoztak az intézkedés igazolása céljából arra az esetre, ha az az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősülne. Az alábbiakban a Bizottság az intézkedés összeegyeztethetőségét az említett rendelkezések alapján vizsgálja, figyelembe véve a fent vázolt általános szempontokat.

5.3.3. **Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja**

(148) A támogatásnak a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti összeegyeztethetősége érdekében a Bizottság mérlegeli a támogatás pozitív és negatív hatásait. A mérlegelés során a Bizottság az alábbi kérdéseket vizsgálja:

(1) A támogatási intézkedés jól meghatározott közös érdekű célkitűzésre irányul?

(2) A támogatás kialakítása megfelelő a közös érdekű célkitűzés megvalósításához – piaci hiányosságra vagy egyéb célkitűzésre irányul? Nevezetesen:

a) A támogatási intézkedés megfelelő eszköz – vannak más, alkalmasabb eszközök?

([76]) Lásd: *Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához*, COM(2005)107 végleges.

([77]) Lásd többek között: N622/03 Digitalisierungsfonds – Ausztria (HL C 228., 2005.9.17., 12. o.); C 25/04 A digitális földfelszíni televíziózás (DVB-T) bevezetése Berlin-Brandenburgban – Németország (HL L 200., 2006.7.22., 14. o.); C 24/04 Digitális földfelszíni televíziózás – Svédország (HL L 112., 2007.4.30., 77. o.); C 52/05 Digitális dekóderek – Olaszország (HL L 147., 2007.6.8., 1. o.); N 270/06 API-s digitális dekóderek támogatása – Olaszország (HL C 80., 2007.4.13., 3. o.); N 107/07 Az iDTV támogatása– Olaszország (HL C 246., 2007.10.20., 2. o.); C 34/06 A digitális földfelszíni televíziózás (DVB-T) bevezetése Észak-Rajna-Vesztfáliában (HL L 236., 2008.9.3., 10. o.); SA.28685 Digitális televízióadások vétele Kantábriában – Spanyolország (HL C 119., 2012.4.24., 1. o.).

([78]) Lásd a Bizottság C 25/04. sz. határozatának 132. pontját (A digitális földfelszíni televíziózás (DVB-T) bevezetése Berlin-Brandenburgban – Németország, HL L 200., 2006.7.22., 14. o.).

b) Érvényesül ösztönző hatás – a támogatás változást idéz elő a vállalkozások viselkedésében?

c) A támogatási intézkedés arányos – azonos viselkedésbeli változás kevesebb támogatással is előidézhető?

(3) A versenytorzulás és a kereskedelemre gyakorolt hatás korlátozott, így az intézkedés általános egyenlege pozitív?

5.3.3.1. *Közös érdekű célkitűzés*

(149) A támogatási program célja a spanyolországi digitális átállási folyamat felgyorsítása, valamint a bizonyos távoli és vidéki területeken élők számára a televízióadások folyamatos vételének biztosítása. E tekintetben az intézkedés arra irányul, hogy az e területen élők számára lehetővé tegye a televíziózást. A médiához és ezen belül a televíziós adásokhoz való hozzáférés fontos az állampolgárok számára ahhoz, hogy az információhoz való hozzáférés alkotmányos jogát gyakorolhassák. A Bizottság a digitális televíziózás fontosságát és előnyeit az eEurópa 2005 cselekvési tervben ([79]) és a digitális átállásról szóló két közleményében ([80]) ismerte el. *i2010 – európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért* ([81]) c. közleményében a Bizottság rámutatott arra, hogy az analóg földfelszíni televíziószolgáltatás 2012-ig tervezett kikapcsolása Európában javítani fogja a spektrumhoz való hozzáférést. Mivel a digitális műsorszolgáltatás a spektrumot hatékonyabban használja ki, spektrumkapacitást szabadít fel más felhasználók – például új műsor- és mobiltelefon-szolgáltatások – számára, amelyek viszont élénkítik az innovációt és a növekedést a televíziózás és az elektronikus hírközlés ágazatában.

(150) Megállapítható tehát, hogy az intézkedés jól meghatározott közös érdekű célkitűzésre irányul.

5.3.3.2. *Jól meghatározott támogatás*

Piaci hiányosság

(151) A spanyol hatóságok rámutattak arra az általánosan elismert kockázatra, hogy a lakosság nem minden szegmense részesülhet a digitális televíziózás előnyeiből (társadalmi és regionális kohéziós probléma). Piaci hiányosság léphet fel akkor, ha a piaci szereplők nem veszik kellően figyelembe a digitális átállásnak a társadalom egészére gyakorolt kedvező hatásait, mivel hiányoznak a számukra ehhez szükséges gazdasági ösztönzők (pozitív externáliák). Ezenfelül a társadalmi kohéziót illetően a tagállamok törekedhetnek arra, hogy az analóg szolgáltatás kikapcsolását követően valamennyi állampolgár hozzáférjen a digitális televíziózáshoz, ezért mérlegelhetnek olyan intézkedéseket, amelyekkel valamennyi területen továbbra is biztosítható a megfelelő televíziós lefedettség.

(152) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság elismerte a piaci hiányosság meglétét annyiban, hogy a műsorszolgáltatók nem hajlandók viselni a jogszabályi kötelezettségeiken felüli lefedettségbővítés többletköltségeit. Ezenfelül sem a műholdas platformok, sem a háztartások nem hajtottak végre olyan beruházásokat, amelyek a II. térség valamennyi lakosa számára biztosították volna a digitális csatornák műholdas technológiával történő vételét. A Bizottság tehát felismeri, hogy azok az emberek, akiknek a szokásos tartózkodási helye vidéki területen található, teljes mértékben kiszorulhatnak a szabadon fogható digitális televíziójelek vételéből akkor, ha a digitális televíziózás lefedettség alakulásában kizárólag a piaci erőhatások érvényesülnek, továbbá azt, hogy az állami beavatkozás a magánszemélyeknek nyújtott pénzügyi támogatások formájában előnyös lehet.

Technológiai semlegesség, az intézkedés megfelelősége és arányossága

(153) A digitális átállási ügyekben a technológiai semlegesség elve kellően érvényesül számos bizottsági határozatban ([82]). A Törvényszék és a Bíróság is megerősítette ([83]).

([79]) COM(2002)263 végleges, *eEurope 2005: Információs társadalom mindenkinek*.
([80]) COM(2003)541 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről (digitális átállás és analóg leállás)*, valamint COM(2005)204 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés felgyorsításáról*.
([81]) COM(2005)229 végleges, 2005. június 1.
([82]) Lásd feljebb a 77. lábjegyzetet.
([83]) A T-8/06. sz. *FAB Fernsehen aus Berlin GmbH* kontra *Bizottság* ügyben 2009. október 6-án hozott ítélet (EBHT 2009., II-00196. o.); a C-544/09P *Németország* kontra *Bizottság* ügyben 2011. szeptember 15-én hozott ítélet (még nem tették közzé); a T-177/07. sz. *Mediaset SpA* kontra *Bizottság* ügyben 2010. június 15-én hozott ítélet (EBHT 2010., II-02341. o.); valamint a C-403/10 P. sz. *Mediaset SpA* kontra *Bizottság* ügyben 2011. július 28-án hozott ítélet.

(154) A technológiát rendes esetben technológiailag semleges közbeszerzési eljárás útján kell kiválasztani, ahogyan az más tagállamokban is történt ([84]). Közbeszerzési eljárás hiányában egy adott technológia választása akkor elfogadható, ha egy előzetes vizsgálat megállapításai minőség és költség szempontjából is igazolják, hogy csak egy technológiai megoldás lehetséges ([85]). A bizonyítási teher a tagállamra hárul, amelynek bizonyítania kell, hogy a vizsgálat kellően megalapozott, és azt a lehető legfüggetlenebb módon végezték el ([86]).

(155) A 2.2. szakasz rámutatott, hogy a közbeszerzési eljárások döntő többsége nem volt technológiailag semleges, mivel az eljárás tárgyának meghatározásában közvetlenül, vagy a műszaki előírások ismertetésében közvetetten hivatkozik a földfelszíni technológiára és a DTT platformra. E követelményeknek csak a DTT-szolgáltatók tudtak megfelelni (ezekben a közbeszerzési eljárásokban valójában csak ilyen szolgáltatók vettek részt). Spanyolország szerint az, hogy a közbeszerzési eljárások a DTT technológiát, illetve a műszaki előírások a DTT-berendezéseket és a műsorszóró központokat említik, nem teszi kötelezővé ezek használatát az ajánlattevők számára. Az említett hivatkozások Spanyolország által jelzett értelmezése nem támasztható alá. Mindenesetre még ha ez is lenne e helyes értelmezés, az ilyen formális érvelés figyelmen kívül hagyja a kereskedelmi valóságot. A közbeszerzési eljárásokban való részvétel bármely ajánlattevő számára erőforrás-igényes, ezért költséges. A II. térségben végrehajtott beavatkozás több száz közbeszerzési eljárásra történő felosztása megsokszorozta a költségeket, ami jelentős belépési korláttal szembesít minden olyan szereplőt, amely a II. térség egészét le kívánja fedni. A 88. és 89. preambulumbekezdésben leírtak szerint a DTT-technológiának kedvező központi kormányzati beavatkozás, a közbeszerzési eljárásokban a DTT közvetlen említése, valamint a több száz különböző közbeszerzési eljárásban való részvétel szükségessége együttesen tehát erőteljesen jelezte a többi platformüzemeltetőnek, hogy számukra az ilyen közbeszerzési eljárásokban való részvétel gazdaságilag nem ésszerű. Ezért megállapítható, hogy a hivatkozások az esetek döntő többségében lehetetlenné tették a versenyben való részvételt a más platformokat üzemeltetők számára ([87]).

(156) A spanyol hatóságok által az (52) preambulumbekezdésben foglaltak szerint bemutatott előzetes vizsgálat nem bizonyítja elégséges mértékben a földfelszíni platform előnyét a műholdas technológiával szemben. Ezzel szemben a vizsgálat arra a következtetésre jut, hogy a lefedettségbővítést célzó konkrét technológiai megoldások kiválasztása régiónkénti elemzést igényel, az egyes régiók domborzati és demográfiai sajátosságainak figyelembevételével. E következtetés pedig inkább amellett szól, hogy a leginkább megfelelő platformot technológiailag semleges közbeszerzési eljárás keretében szükséges meghatározni.

(157) A vizsgálat során néhány autonóm közösség a két technológia esetén felmerülő lefedettségbővítési költségeket összehasonlító belső számításokat nyújtott be. Azon túl, hogy készítésük időpontja bizonytalan, a számítások egyike sem kellően részletes és megalapozott ahhoz, hogy alátámassza a földfelszíni technológia kiválasztását a lefedettségbővítéshez. Ezenfelül a számításokat egyetlen esetben sem független szakértő végezte.

(158) Az Abertis által benyújtott két költségfelmérést illetően meg kell jegyezni, hogy azokat 2010-ben, hosszú idővel a vizsgált intézkedések hatálybalépését követően készítették. Attól függetlenül, hogy függetlennek és kellően alátámasztottnak tekinthetők-e, a kifogásolt intézkedéseket követő készítési időpontjuk miatt a felmérések nem használhatók fel azon érv ellen, hogy a spanyol kormány elmulasztotta a technológiailag semleges közbeszerzési eljárások lefolytatását. Ezenkívül e felmérési eredményeknek ellentmondanak az Astra által benyújtott költségbecslések, amelyek szerint a műholdas technológia költséghatékonyabb.

(159) A vizsgált intézkedés továbbá nem tekinthető megfelelőnek.

(160) Az, hogy a II. térség egyes háztartásaiban a szabadon fogható csatornák vétele műholdas technológiával történik ([88]), bizonyítja, hogy a földfelszíni technológia nem minden esetben a leghatékonyabb és legmegfelelőbb platform. Megjegyzést érdemel továbbá, hogy műholdas megoldást más tagállamokban is használnak ([89]).

([84]) Lásd a 12. lábjegyzetet.

([85]) Ilyen vizsgálattal igazolták egy adott technológia választását egy széles sávú szolgáltatási ügyben. Lásd a Bizottság által az N 222/06. sz. *Támogatás a digitális szakadék áthidalására Szardínián* ügyben hozott határozatot (HL C 68., 2007.3.24., 6. o.).

([86]) Az Egyesült Királyság az OFCOM szabályozó hatóság által végzett előzetes vizsgálat, valamint a piaci szereplőkkel folytatott előzetes egyeztetés alapján a DTT platformot választotta a helyi televíziószolgáltatás biztosításához. Ennek alapján a Bizottság eltekintett a technológiailag semleges közbeszerzési eljárástól. SA.33980 (2012/N) – *Helyi televíziózás az Egyesült Királyságban*, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf.

([87]) Bár Kantábria első, technológiailag semleges közbeszerzési eljárásában három konzorcium (a Castilla-La-Mancha Telecom, a Telefónica és az Astra) adott be műholdas megoldásra épülő ajánlatot, a későbbi közbeszerzési eljárásokban e vállalkozások és más, nem DTT-platformüzemeltetők sem vettek részt.

([88]) Az Abertis és a spanyol kormány közös tulajdonában álló Hispasat a II. térséghez tartozó bizonyos autonóm közösségekben nyújt szolgáltatásokat. Például a Kanári-szigeteken a szabadon fogható televíziócsatornák vételét a II. térség 16 településén oldják meg műholdas technológiával. Kasztília és Leónban ugyanez mintegy 9 000 embert érint. Valamennyi földfelszíni telephelyen található műholdvevőt az Abertis ellenőriz, amely más műholdas szolgáltatók számára nem teszi lehetővé a kapcsolatot ezekkel a vevőkkel – ilyen DTT jeltovábbítási szolgáltatást kizárólag aHispasat nyújt a földfelszíni hálózathoz tartozó tornyok táplálásához.

([89]) Pl. Franciaország, Egyesült Királyság, Olaszország, Szlovákia.

(161) Ezenfelül az, hogy az Astra Kantábriában nyertes ajánlattal pályázott a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére irányuló, technológiailag semleges közbeszerzési eljárásban, legalábbis arra utal, hogy a szolgáltatás a műholdas platformon keresztül is nyújtható ([90]).

(162) Az intézkedés megfelelősége továbbra is kérdéses. Az analóg televíziózásról a DTT platformra történő átállás a 800 MHz-es sávban 2010. április 3-án befejeződött, ugyanakkor 2011-ben döntés született a sávhoz tartozó frekvenciák aukcióra bocsátásáról. Ennek eredményeként az adásokat más, 790 MHz-nél alacsonyabban található csatornákra kell áthelyezni legkésőbb 2014. január 1-ig. Mivel ez többletköltséggel jár, Spanyolország 2011. november 5-én két, 600–800 millió EUR összegű intézkedést jelentett be az I. térségben található háztartásokra és műsorszolgáltatókra vonatkozóan (a II. térségre vonatkozóan még nem jelentettek be intézkedést) ([91]). Ez a költség nem merült volna fel egyéb platform (IPTV, kábel vagy műhold) választása esetén.

(163) Ezenfelül kimutatták, hogy a 4G LTE mobilfrekvenciák zavarják a DTT-jeleket, ami miatt a háztartásoknak drága interferenciaszűrőket kell vásárolniuk a DTT-jelek védelme céljából ([92]). Nem zárható ki, hogy a hasonló interferenciák általános problémát jelentenek, amely veszélyezteti a földfelszíni műsorszolgáltatás jövőbeli megfelelőségét, különösen az NGA-hálózatok nagyobb mértékű és szélesebb körű kiépítésével összefüggésben.

(164) Spanyolország további két érvet adott elő azon véleménye alátámasztására, hogy a műholdas továbbítás drágább lenne, mint a DTT. Egyrészt a műsorszolgáltatók bizonyos szolgáltatókkal kötött megállapodásai területi korlátozásokat tartalmaznak. A feltételes hozzáférés biztosítása a műholdas technológia esetében drágább lenne. Másrészt a műholdas technológia nem alkalmas nagy számú regionális csatorna sugárzására. Ezek az állítások nem megalapozottak, és ellentmondanak annak, hogy az Astra kantábriai szerződése professzionális feltételes hozzáférésű rendszert tartalmazott. Ezenfelül az Astra költségszámításai szerint a műholdas technológia még akkor is olcsóbb lenne, ha a spanyol régiók mindegyikével külön szerződést kellene kötni. A regionális műsorszolgáltatást illetően az Astra fenntartja, hogy a spanyol kormány által közölt 1 380 csatorna rendkívül eltúlzott adat ([93]). Saját számításai szerint a műholdas megoldás regionális és helyi csatornákkal együtt is olcsóbb lenne.

(165) Bizonyítható az is, hogy a regionális kormányok tudtak a földfelszíni platform bővítése melletti technológiai alternatíva létezéséről. A vizsgálat feltárta, hogy a folyamat kezdeti szakaszában találkozókra került sor egyes régiók és az Astra képviselői között. E találkozók során az Astra bemutatta egy műholdas megoldásra szóló javaslatát, amelyet azonban a regionális kormányok nem vizsgáltak meg behatóbban.

(166) Az arányosságot illetően a II. térségbeli beavatkozás előkészítésekor indokolt lett volna, ha a központi kormányzat a költségek összehasonlítását vagy egy közbeszerzési eljárás lebonyolítását először országosan végzi el. Mivel a műholdas hálózat fő költsége a műholdkapacitásból adódik, e platform működését jelentős méretgazdaságosság jellemzi ([94]). Az Astra és a regionális kormányok közötti tárgyalásokból kiderül, hogy a szolgáltató jelentős árengedményt ajánlott fel több régió együttes szerződéskötése esetén. Országos közbeszerzési eljárás esetén tehát feltehetően további árengedmény is lehetséges lett volna. Ehelyett a decentralizált és harmonizálatlan, gyakran önkormányzati szinten végrehajtott intézkedések miatt az ilyen méretgazdaságossággal rendelkező technológia eleve jelentős hátrányt szenvedett. Ennek eredményeként a II. térségben található háztartások digitális televíziószolgáltatással való ellátásához szükséges állami támogatás teljes összege megnőtt. Saját közigazgatási berendezkedéséről ugyan Spanyolország dönt, mégis a központi kormányzati források rendelkezésre bocsátásakor a DTT-használat erőltetése helyett a spanyol kormányzat legalábbis ösztönözhette volna az autonóm közösségeket, hogy közbeszerzési eljárásaik során vegyék figyelembe az egyes platformokban rejlő költségmegtakarító hatékonyságot.

(167) Mindebből a Bizottság arra következtet, hogy a vizsgált intézkedés nem tartotta be a technológiai semlegesség elvét. A fentiek szerint az intézkedés nem arányos, és nem megfelelő eszköz a szabadon fogható csatornák II. térségen belüli lakossági lefedettségének biztosításához.

A hálózatok üzemeltetése és karbantartása

(168) Mivel a támogatott hálózatok üzemeltetésének és karbantartásának folyamatos finanszírozása a kiépítés támogatását egészíti ki, nem tekinthető technológiailag semlegesnek. A forrásokat a jelet földfelszíni platformon keresztül továbbító központok fenntartására fordították. Az ilyen támogatás ezért összeegyeztethetetlen.

([90]) Ezt a nemzeti bíróság ítélete is megerősíti. Lásd feljebb a 7. oldal lábjegyzetét.
([91]) Lásd a 13. lábjegyzetet.
([92]) http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/.
([93]) Az Astra becslései szerint a jelenleg sugárzott helyi csatornák száma legfeljebb 415.
([94]) A műholdas jel Spanyolország teljes területére sugározható. A földfelszíni platform esetében azonban a földrajzi bővítés további jelismétlők és/vagy átjátszó tornyok létesítését igényli.

(169) A későbbiekben üzemeltetés és karbantartás céljára nyújtandó támogatásokat be kell jelenteni, és azoknak be kell tartaniuk a technológiai semlegesség elvét.

5.3.3.3. *Az indokolatlan torzulások elkerülése*

(170) Az állami beavatkozás bizonyos piaci hiányosságok meglétére és a lehetséges kohéziós problémákra tekintettel indokolt lehet ugyan, az intézkedés kialakítása azonban a verseny indokolatlan torzulásához vezet.

Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával kapcsolatos következtetés

(171) A Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a vizsgált intézkedés, ezen belül a folyamatos támogatás nem megfelelő, szükséges és arányos eszköz a feltárt piaci hiányosság kiküszöböléséhez.

5.3.4. **Az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése**

(172) A vizsgált ügyben általánosságban és különösen Baszkföld esetében nem lehet hivatkozni a 106. cikk (2) bekezdésében foglalt kivételre, amely a közszolgáltatás nyújtása során felmerülő költségek állami ellentételezésére alkalmazható. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a nemzeti (vagy regionális) hatóságoknak egyértelműen meg kell határozniuk az általános gazdasági érdekű szolgáltatást, és azzal egy adott vállalkozást kell megbízniuk. A (119)–(122) preambulumbekezdésben foglalt értékelésnek megfelelően megállapítható, hogy a spanyol és baszk hatóságok a földfelszíni platform üzemeltetését nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként.

5.3.5. **Meglévő támogatás**

(173) Az Abertis felvetette, hogy a II. térség földfelszíni műsorszóró hálózatának kiépítését csaknem teljes egészében a spanyol régiók finanszírozták állami források felhasználásával olyan jogszabályok alapján, amelyek 1982-ig, azaz Spanyolországnak az Európai Gazdasági Közösséghez való 1986. évi csatlakozásánál is korábbra nyúlnak vissza. Az Abertis szerint ezért a program a helyi földfelszíni hálózatok üzemeltetésének folyamatos finanszírozásához tartozik, így meglévő támogatásnak tekinthető.

(174) A földfelszíni hálózat bővítésének regionális finanszírozása valóban az 1980-as évek elején kezdődött, azonban abban az időben a piacon nem voltak magántulajdonban lévő műsorszolgáltatók. A kibővített infrastruktúra tehát kizárólag az állami műsorszolgáltató igényeit szolgálta, amelynek mindenkori kötelezettsége volt arra, hogy a jelet a lakosság nagy részéhez eljuttassa. Ezenfelül Spanyolországban abban az időben a földfelszíni televíziózás volt az egyetlen platform a televíziójelek továbbításához. Ennek eredményeként az egyetlen rendelkezésre álló hálózat bővítése nem vezetett a más platformokkal való verseny torzulásához.

(175) Azóta mind a jogi szabályozás, mind a technológia fejlődött, ami új műsorszóró platformok és piaci szereplők, így különösen a magántulajdonú műsorszolgáltatók megjelenéséhez vezetett. Mivel a kedvezményezett és az állami finanszírozás általános körülményei is alapvetően megváltoztak, a vizsgált intézkedés nem tekinthető pusztán formai vagy adminisztratív jellegű módosításnak. Sokkal inkább olyan módosítás, amely befolyásolja az eredeti rendszer tényleges lényegi tartalmát, így új támogatási programnak tekintendő ([95]). Mindenesetre az analógról a digitális televíziózásra történő átállás csak a technológia legutóbbi fejlődésével vált lehetővé, ezért új jelenségnek minősül. A spanyol hatóságoknak ezért be kellett volna jelenteniük az új támogatást.

5.4. Következtetés

(176) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a földfelszíni hálózatüzemeltetők részére hálózatuknak a II. térségen belül a szabadon fogható televíziós csatornák sugárzására irányuló fejlesztéséhez és digitalizálásához Spanyolország által

([95]) A T-195/01. és T-207/01. sz. gibraltári ügy (EBHT 2002., II-2309. o., 109–111. pont).

rendelkezésre bocsátott források (ideértve a spanyol autonóm közösségek és a helyi testületek által nyújtott támogatást is) az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatásnak minősülnek. A támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal, amennyiben a technológiai semlegesség kritériumai nem teljesültek. Ezenfelül a támogatásról nem tájékoztatták a Bizottságot ([96]) az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint, így azt jogellenesen, a Bizottság engedélye nélkül hajtották végre. A támogatás összegét ezért vissza kell fizettetni a földfelszíni hálózatüzemeltetőkkel.

(177) A Bizottság úgy ítéli meg továbbá, hogy a digitalizált hálózat üzemeltetéséhez és karbantartásához közbeszerzési eljárás nélkül vagy technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárást követően nyújtott folyamatos támogatás szintén nem összeegyeztethető. Ezenfelül a támogatásról nem tájékoztatták a Bizottságot az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint, így azt jogellenesen, a Bizottság engedélye nélkül hajtották végre.

(178) A későbbiekben üzemeltetés és karbantartás céljára nyújtandó állami támogatásokat be kell jelenteni, és azoknak be kell tartaniuk a technológiai semlegesség elvét.

6. **VISSZATÉRÍTÉS**

6.1. A TÁMOGATÁS MEGSZÜNTETÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGE

(179) Az EUMSZ, A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság, amennyiben megállapítja, hogy egy támogatás a belső piaccal nem egyeztethető össze, jogosult úgy határozni, hogy az érintett államnak azt meg kell szüntetnie vagy módosítania kell ([97]). Az állam azon kötelezettsége, hogy a Bizottság által a belső piaccal nem összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatást megszüntesse, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a korábbi állapot visszaállítását szolgálja ([98]). A Bíróság szerint ezt a célt elérték, ha a kedvezményezett a jogszerűtlen támogatást visszafizette, és ezáltal elveszti azt az előnyt, amelyet a versenytársaival szemben élvezett a piacon, és a támogatás kifizetése előtti állapotot visszaállítják ([99]).

(180) Ezen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikke ([100]) kimondja: „*Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére (…).*"

(181) Így arra tekintettel, hogy a földfelszíni platform fejlesztésének és digitalizálásának, majd azt követő karbantartásának és üzemeltetésének 2008–2009-től kezdődő spanyolországi finanszírozása jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás, Spanyolországot az összeegyeztethetetlen támogatás visszafizettetésére kell kötelezni a támogatás nyújtása előtti piaci helyzet visszaállítása céljából.

6.2. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS KEDVEZMÉNYEZETTJEI ÉS MÉRTÉKE

(182) A platformüzemeltetők közvetlen kedvezményezettek akkor, ha közvetlenül jutottak forráshoz hálózatuk fejlesztése és bővítése, és/vagy üzemeltetés és karbantartás céljára. Ha a támogatást olyan közvállalkozásnak fizették ki, amely ezt követően lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárásokat folytatott le, a kiválasztott platformüzemeltető közvetett kedvezményezettnek minősül. A jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást vissza kell fizettetni a platformüzemeltetőkkel attól függetlenül, hogy azok közvetlen vagy közvetett kedvezményezettek.

6.2.1. **A közbeszerzési eljárások minősítése**

(183) Azokban az esetekben, amikor a jogellenes támogatást a lefedettség bővítésére irányuló, technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárást követően ítélték oda, a tagállamnak a közbeszerzési eljárásokat a hardverszállítás vagy a lefedettségbővítés kategóriájába kell besorolnia az alábbi feltételektől függően.

(184) A lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárásoknál a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (kiépítését) kapta feladatul. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozik a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása.

([96]) Murcia kivételével, amely végrehajtását követően bejelentette az intézkedést.
([97]) A C-70/72. sz. *Bizottság* kontra *Németország* ügyben 1973. július 12-én hozott ítélet (EBHT 1973., 813. o., 13. pont).
([98]) A C-278/92. és C-279/92. sz. *Spanyolország* kontra *Bizottság* egyesített ügyekben 1994. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-4103. o., 75. pont).
([99]) A C-75/97. sz. *Belgium* kontra *Bizottság* ügyben 1999. július 17-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-3705. o., 64–65. pont).
([100]) HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

(185) A hardverszállításra irányuló közbeszerzési eljárásoknál a nyertes vállalkozás feladata a hálózat fejlesztéséhez szükséges berendezések biztosítása. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozik a berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése, valamint a kezelőszemélyzet betanítása. A berendezés szállítására irányuló közbeszerzési eljárásoknál nincs szükség visszatérítésre.

(186) Miután a közbeszerzési eljárásokat a lefedettségbővítés kategóriájába sorolta, Spanyolországnak vissza kell fizettetnie a támogatást minden olyan esetben, amikor az eljárás nem teljesíti az alábbi két együttes feltételt: 1. a közbeszerzési eljárás a digitális televíziózás (és nem a digitális földfelszíni televíziózás) lefedettségbővítését említi és/vagy technológiai semlegességi rendelkezést tartalmaz; valamint 2. a műszaki előírások a földfelszíni technológiától eltérő technológiát is megengednek. Ha Spanyolország a Bizottság által technológiailag semlegesnek ítélt közbeszerzési eljárásokon kívül egyéb közbeszerzési eljárásról is úgy véli, hogy az teljesíti a fenti két feltételt, akkor annak dokumentációját be kell nyújtania a Bizottsághoz.

Példa

A Bizottság által megvizsgált közbeszerzési eljárások közül az Extremadura autonóm közösség által lefolytatott eljárás példája szemlélteti a technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárást ([101]). Címe ellenére, amely kizárólag hardverszállítást említ, az eljárás tárgya valójában kiterjedt a hálózat megtervezésére és kiépítésére is ([102]). Műszaki előírásai miatt az eljárás technológiailag nem semleges ([103]) annak ellenére, hogy egy első ránézésre technológiai semlegességi rendelkezésnek tűnő rendelkezést is tartalmaz ([104]).

A technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárás másik példája a Madrid autonóm közösségben az AICCM közvállalkozás által lefolytatott eljárás ([105]). Ebben az esetben az eljárás címe és tartalma egyaránt arra utal, hogy az eljárás bővítésre ([106]) és kizárólag a földfelszíni platformra ([107]) irányul.

([101]) A DTT-jel továbbítását és sugárzását magában foglaló szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése 6 országos multiplexhez (általános országos hálózat, egyfrekvenciás hálózat), valamint egy autonóm közösségi multiplexhez Extremadura területén a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének II. fázisához tartozó helyszíneken. SU-28/2009. sz. ügy.

([102]) A DTT-jel továbbítását és sugárzását magában foglaló szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése 6 országos multiplexhez (Red Global Estatal – általános országos hálózat, Red de Frecuencia Unica – egyfrekvenciás hálózat), valamint egy autonóm közösségi multiplexhez (a továbbiakban: RGE, SFN és AUT) a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének II. fázisához tartozó helyszíneken. A következő tevékenységeket foglalja magában: a) a szolgáltatást támogató műszaki műsorszóró és elosztó hálózatok megtervezése; b) a szükséges berendezések leszállításának megtervezése a javasolt hálózathoz; c) a hálózat kiépítése, ideértve a szükséges berendezések és infrastruktúra telepítését és üzembe helyezését. A megoldás kulcsrakész állapotban szállítandó.

([103]) 2. oldal, 5. bekezdés – A fő célkitűzés a digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének garantált bővítése a 100 %-os lefedettséget a lehető legjobban megközelítő mértékben az Extremadura II. fázishoz tartozó körzeteiben élők részére. Az alkalmazandó hálózati architektúrára vagy technológiákra vonatkozóan megkötés nincs, feltéve, hogy az előírt minimális követelmények teljesülnek.
10. oldal, 7. bekezdés – Az ajánlattevőnek az ajánlatában be kell mutatnia a javasolt elosztó hálózat architektúráját, amelynek összhangban kell állnia a műsorszóró hálózattal. Valamennyi multiplex esetében a cél a szolgáltatásra vonatkozó legjobb megoldás kiválasztása, mindenkor figyelembe véve a gazdasági és technológiai optimalizálás kritériumait.

([104]) A Bizottság ugyanebbe a kategóriába sorolja Andalúzia 2009/000127. sz., valamint Extremadura S-004/10/10. sz. közbeszerzési eljárását.

([105]) Műszaki előírások „A digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének Madrid autonóm közösségen belüli bővítéséhez szükséges projektek kidolgozása, valamint infrastruktúra és hírközlési rendszer szállítása, telepítése és üzembe helyezése" tárgyában kötendő szerződéshez. Általános egyszerűsített eljárás keretében, többszempontú értékeléssel. ECON/000572/2008. sz. ügy.

([106]) 3. oldal, 3. bekezdés – „A digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének Madrid autonóm közösségen belüli bővítéséhez szükséges… infrastruktúra és hírközlési rendszer szállítása, telepítése és üzembe helyezése, ideértve a kapcsolódó műszaki projektek végrehajtásával összefüggő valamennyi feladat ellátását, a kiépített infrastruktúra szolgáltatását biztosító létesítmények mérését, karbantartását, üzemeltetését és irányítását, valamint a digitális földfelszíni televíziózás elősegítésével kapcsolatos intézményi ismeretek terjesztéséhez szükséges feladatok ellátását."
9. oldal, 8. bekezdés – „Ismertesse a digitális földfelszíni televíziózás lefedettségének biztosításához javasolt műsorszóró hálózatot a kikapcsolási ütemterv és a rendelkezésre álló költségvetési előirányzat alapján."

([107]) 4. oldal, 2. és 8. bekezdés – „A fő célkitűzés az alábbiakban részletesen meghatározott feladatok elvégzésével a digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének garantált bővítése a 100 %-os lefedettséget a lehető legjobban megközelítő mértékben a Madrid autonóm közösségben élők részére. A lefedettségi területen a DTT-vétel elősegítése céljából ajánlott, hogy az adóközpontok olyan telephelyekkel rendelkezzenek, amelyek megfelelnek az épületeken jelenleg megtalálható parabolaantennák tájolásának annak érdekében, hogy az állampolgároknak ne kelljen új antennát telepíteniük, vagy azokat újratájolniuk. Az ajánlattevőnek ezért a javasolt megoldásban ismertetnie kell e probléma kezelését." 12. oldal, 4. bekezdés: „A mikro-jeltovábbító kialakítására vonatkozó előírások a következők: …"

(187) A közbeszerzési eljárásokat nem csupán a címük, hanem mindenekelőtt a tartalmuk alapján kell minősíteni, mivel a cím alapján az alkalmazási körük nem állapítható meg egyértelműen.

(188) A lefedettségbővítésre irányuló, nem semleges közbeszerzési eljárásokat követően nyújtott támogatást visszatérítési kötelezettség terheli.

6.2.2. **Az állami támogatás kedvezményezettjei és visszatérítése**

(189) A különböző kedvezményezetti kategóriák az alábbiakban találhatók. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján az autonóm közösségeket és a közelítő támogatási kategóriákat a táblázatok sorolják fel. Mivel Spanyolország nem nyújtott teljes körű tájékoztatást a támogatás kedvezményezettjeiről, Spanyolországnak a kedvezményezetteket a fenti kategóriák szerint osztályoznia kell, és a Bizottsághoz be kell nyújtania az ezt alátámasztó bizonyítékokat. A (138) preambulumbekezdés hangsúlyozza, hogy a rendszer megkülönböztető.

(190) Ezenkívül a Bizottság az általa vizsgált, bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások döntő többségéről megállapította, hogy azok nem tartották be a technológiai semlegesség elvét. Ettől függetlenül a Bizottság rámutatott, hogy nem zárható ki az, hogy kivételes egyedi esetekben az eljárás technológiailag semleges volt.

Spanyolországnak ezért meg kell jelölnie azokat a közbeszerzési eljárásokat, amelyek a fenti (186) preambulumbekezdésben foglalt feltételek alapján technológiailag semlegesek voltak, és ezt megfelelően igazolnia kell.

(191) Ahol az autonóm közösségek lefedettségbővítésre irányuló, nem semleges közbeszerzési eljárást folytattak le, mint Extremadura a fenti példában említett esetében, az eljárás nyertesei a visszatérítési kötelezettséggel terhelt jogellenes támogatás közvetlen kedvezményezettjei. A visszatérítendő összeg a bővítésre irányuló eljárások nyerteseinek juttatott teljes összeg. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján a Bizottság megállapította, hogy ilyen eljárást (legalább) Andalúzia, Extremadura, Murcia, Rioja és Valencia autonóm közössége folytatott.

Visszatérítési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszatérítés	A támogatásnyújtás módja	Érintett autonóm közösség
Közvetlen kedvezményezettek Az autonóm közösségek által lebonyolított, technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások nyertesei	A technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások alapján kapott teljes összeg	Átutalás az eljárásban kiválasztott kedvezményezett részére	— Andalúzia — Extremadura — Murcia — Rioja — Valencia

(192) Azokban az esetekben, ahol a földfelszíni hálózat fejlesztésére irányuló jogellenes támogatást hálózatüzemeltetőként eljáró helyi önkormányzatoknak nyújtották, a helyi önkormányzatok a támogatás közvetlen kedvezményezettjei. A visszatérítendő összeg a központi és regionális hatóságok által a helyi önkormányzatok javára a hálózatuk lefedettségbővítése céljából juttatott teljes összeg. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján a Bizottság megállapította, hogy ez legalább Andalúzia, a Kanári-szigetek, Extremadura és Murcia autonóm közösségének területén található helyi önkormányzatokat érint (a felsorolás nem teljes körű).

Visszatérítési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszatérítés	A támogatásnyújtás módja	Érintett autonóm közösség
Közvetlen kedvezményezettek Hálózatüzemeltetőként eljáró helyi önkormányzatok	A hatóságoktól a lefedettség bővítésére kapott teljes összeg	Átutalás a kedvezményezett részére	— Andalúzia — Kanári-szigetek — Extremadura — Murcia

Példa

Murciában a régió és a MITyC által adott pénz felhasználásával a 143 azonosított eljárás csaknem mindegyikét a helyi önkormányzatok folytatták le. Ha a támogatás nem de minimis, akkor ebbe a kategóriába tartozik.

(193) Azon autonóm közösségek esetében, ahol a hálózat lefedettségbővítését hálózatüzemeltetőként eljáró közvállalkozás végezte, az ilyen vállalkozás közvetlen kedvezményezettnek minősül, és azt visszatérítési kötelezettség terheli. A Bizottság megállapította, hogy az Aragón Telecom, a Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., a Multimedia de les Illes Balears S.A., az Instituto Tecnologico de Canarias, a Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), a Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria (CTL) és a Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística, S.A Kasztília és Leónban (Provilsa), a Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, S.A. (Retegal), az Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra, S.A. (Opnatel), az Itelazpi S.A. és a Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Información (CTTI) Katalóniában, valamint az Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM) ebbe a kategóriába tartozó vállalkozások. A visszatérítendő összeg a hatóságoktól a bővítésre kapott teljes összeg.

(194) Ezekben az esetekben azonban nem zárható ki, hogy a közvállalkozások a bővítést részben maguk végezték el, részben pedig közbeszerzési eljárásban kiválasztott hálózatüzemeltetővel végeztették el. Az utóbbi esetben a jogellenes támogatás átkerült az eljárásokat megnyerő vállalkozásokhoz, amelyek így a támogatás – közvetett – kedvezményezettjei. Ezért a kétszeres visszatérítés elkerülése érdekében a jogellenes támogatást a tényleges kedvezményezetteknek kell visszafizetniük, vagyis a) a közvállalkozásnak a bővítésre kapott forrásnak a lefedettségbővítésre irányuló, technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárást követően a hálózatüzemeltetőknek kifizetett összeggel csökkentett részét; valamint b) a hálózatüzemeltetőknek az adott közvállalkozás által lefolytatott, lefedettségbővítésre irányuló, technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárást követően kötött szerződések összegét.

Visszatérítési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszatérítés	A támogatásnyújtás módja	Érintett AK/érintett közvállalkozás/a közvállalkozásnak lefedettségbővítés céljára juttatott közelítő összeg
Közvetlen kedvezményezettek Közvállalkozás ÉS (ha vannak)	A hatóságoktól a lefedettség bővítésére kapott teljes összeg (csökkentve a lefedettségbővítésre irányuló, technológiailag nem semleges közbeszerzési eljárásokat követően a hálózatüzemeltetőknek juttatott forrásokkal, ha van ilyen)	A hatósági átutalás időpontja	— Aragónia (Aragón Telecom, 9 millió EUR) — Asztúria (Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA, 14 millió EUR) — Baleárok (Multimedia de Illes Balears SA, 4 millió EUR) — Kanári-szigetek (Instituto Tecnológico de Canarias, 3,7 millió EUR) — Kantábria (Idican; CTL, 3 millió EUR) — Kasztília és León (Provilsa, 44 millió EUR) — Katalónia (CTTI, 52 millió EUR) — Galícia (Retegal, 17 millió EUR) — Madrid (AICCM, 3,6 millió EUR) — Navarra (Opnatel, 7 millió EUR) — Baszkföld (Itelazpi, 10 millió EUR)
Közvetett kedvezményezettek Az közvállalkozás által lebonyolított, technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások nyertesei	A technológiailag nem semleges, lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárások alapján kapott teljes összeg	Átutalás az eljárásban kiválasztott kedvezményezett részére	

Példa

Madrid esetében, ahol a közvállalkozás (AICCM) által lefolytatott közbeszerzési eljárás példája szemlélteti a lefedettségbővítésre irányuló, technológiailag nem semleges eljárást (lásd a (186) preambulumbekezdést), a kiválasztott vállalkozás, a Retevisión S.A. részére juttatott 3 622 744 EUR összegű támogatást a Retevisiónnak mint a nem semleges eljárás nyertesének teljes egészében vissza kell fizetnie, amelyet le kell vonni az közvetlen kedvezményezett közvállalkozás, az AICCM által visszafizetendő összegből ([108]).

(195) A folyamatos támogatást a DTT-hálózatok karbantartására és üzemeltetésére nyújtják. E hálózatok üzemeltetői a karbantartási és üzemeltetési támogatás kedvezményezettjei. A támogatást ezért vissza kell fizettetni az ilyen hálózatüzemeltetőkkel.

(196) Azokban az esetekben, ahol az egyes kedvezményezetteknek juttatott forrás nem haladja meg az 1998/2006/EK rendeletben meghatározott határértékeket, akkor a finanszírozás az említett rendeletben foglalt valamennyi feltétel teljesítése esetén nem minősül állami támogatásnak, és azt nem terheli visszatérítési kötelezettség.

(197) A visszatérítést a kedvezményezettek számára juttatott előny hatálybalépésének napjától kell számítani, vagyis attól a naptól, amelyen a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, és azt a tényleges visszatérítésig kamat terheli.

7. **KÖVETKEZTETÉS**

A Bizottság megállapítja, hogy a Spanyol Királyság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenes támogatást nyújtott a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televíziózás lefedettségének Spanyolország távoli és kevésbé urbanizált területein történő bővítéséhez. A támogatást, ideértve az üzemeltetésre és karbantartásra nyújtott (folyamatban lévő) támogatást is, vissza kell fizettetni azokkal a platformüzemeltetőkkel, amelyek annak közvetlen vagy közvetett kedvezményezettjei. A visszatérítés kiterjed a platformüzemeltetőként eljáró helyi testületekre is.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Spanyolország által az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenesen végrehajtott, a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televízióhálózat II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott állami támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal, kivéve az olyan támogatást, amelyet a technológiai semlegesség kritériumának megfelelően nyújtottak.

2. cikk

Az 1. cikkben említett program keretében nyújtott egyedi támogatás nem minősül állami támogatásnak akkor, ha nyújtásának időpontjában teljesíti a 994/98/EK tanácsi rendelet ([109]) 2. cikke alapján elfogadott, a támogatás nyújtásának időpontjában hatályos szabályozásban foglalt feltételeket.

3. cikk

(1) Spanyolország visszaköveteli a digitális földfelszíni televíziószolgáltatóktól az 1. cikkben említett program keretében nyújtott összeegyeztethetetlen támogatást, függetlenül attól, hogy azok a támogatást közvetlenül vagy közvetetten kapták.

([108]) A Bizottság ugyanebbe a kategóriába sorolja még többek között a Provilsa által 2009 márciusában lebonyolított, a Retevisión S.A. és a Telvent Energía S.A. által nyert két eljárást, a CTTI által lebonyolított és az Abertis S.A. által nyert SE/CTTI/06/08. sz. eljárást, valamint az Aragón Telecom által 2009 júniusában „Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón" címmel lebonyolított és az Abertis által nyert eljárást.

([109]) HL L 142., 1998.5.14., 1. o.

(2) A visszakövetelés összege a kamatokat is magában foglalja, a támogatásnak a kedvezményezettek rendelkezésre bocsátásától kezdve a támogatás visszafizetéséig.

(3) A kamatokat összevontan, a 794/2004/EK bizottsági rendelet ([110]) V. fejezete szerint kell kiszámítani.

(4) Spanyolország e határozat kihirdetésének napjától megszünteti az 1. cikkben említett program keretében odaítélt támogatás valamennyi függőben lévő kifizetését.

4. cikk

(1) Az 1. cikkben említett program keretében nyújtott támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell fizetni.

(2) Spanyolország biztosítja, hogy e határozatot a kihirdetésétől számított négy hónapon belül végrehajtják.

(3) Az e határozat kihirdetésétől számított két hónapon belül Spanyolország közli a Bizottsággal a következő információkat:

a) az 1. cikkben említett program keretében támogatásban részesített kedvezményezettek felsorolása, valamint a számukra a program keretében juttatott támogatás teljes összege kedvezményezettenként, a fenti 6.2. szakaszban megjelölt bontásban;

b) az egyes kedvezményezettek által visszafizetendő teljes összeg (tőkeösszeg és kamat);

c) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;

d) azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezetteket felszólították a támogatás visszafizetésére.

(4) Amíg az 1. cikkben említett program keretében nyújtott támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, Spanyolország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. A Bizottság kérésére Spanyolország azonnal tájékoztatást ad az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. Ugyancsak részletes tájékoztatást nyújt a kedvezményezettek által már visszafizetett támogatásokról és kamatokról.

5. cikk

E határozat címzettje a Spanyol Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2013. június 19-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
Alelnök

([110]) HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

MELLÉKLET

A II. térségben a DTT kiépítésére fordított állami kiadások spanyol régiónként (autonóm közösségek Kasztília–La Mancha kivételével

KÖLTSÉGVETÉS (EUR)								
Régió (Autonóm közösség)	MITyC közvetlen támogatás (*)	MITyC kedvezményes kamatozású kölcsön (*)	Regionális alap (*)	Helyi alap (*)	Rendszeres költség (2009–2011) (*)	Források összesen	A lebonyolított közbeszerzési eljárások teljes összege (**)	Állami kiadások összesen (***)
ANDALÚZIA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGÓNIA	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	–	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASZTÚRIA	–	13 430 787,00	353 535,00	–	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEÁROK	–	–	913 034,00	–	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
KANÁRI-SZIGETEK	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	–	–	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
KANTÁBRIA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	–	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
KASZTÍLIA ÉS LEÓN	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	–	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
KATALÓNIA	13 838 368,00	26 024 223,00	NINCS ADAT	NINCS ADAT	–	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
CEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	–	NINCS ADAT	155 786,17	50 000,00	155 786,17
EXTREMADURA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	–	–	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALÍCIA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	–	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRID	554 200,00	–	3 068 444,00	–	–	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILLA	254 000,00	NINCS ADAT	2 000,00	NINCS ADAT	NINCS ADAT	256 000,00	–	256 000,00
MURCIA	135 750,00	–	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32

KÖLTSÉGVETÉS (EUR)								
Régió (Autonóm közösség)	MITyC közvetlen támogatás (*)	MITyC kedvezményes kamatozású kölcsön (*)	Regionális alap (*)	Helyi alap (*)	Rendszeres költség (2009–2011) (*)	Források összesen	A lebonyolított közbeszerzési eljárások teljes összege (**)	Állami kiadások összesen (***)
NAVARRA	316 850,00	–	6 675 028,00	–	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
RIOJA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	–	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00
BASZKFÖLD	2 487 800,00	–	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENCIA	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

(*) A vizsgálat során a spanyol központi és regionális hatóságok által jelentett összegek.
(**) A Bizottságnak benyújtott ajánlatok alapján a sikeres ajánlattevők részére átutalt források összege.
(***) Csak a négy (zölddel jelölt) régióból származó adatok teszik lehetővé az állami támogatás összegének pontos meghatározását, mivel i. a hatóságok által nyújtott bevallott források és ii. a Bizottságnak benyújtott ajánlatok alapján átutalt források teljes összege megegyezik. A többi régióra vonatkozó pontos információk megszerzésének nehézségei miatt feltételezhető, hogy egy adott régióban nyújtott állami támogatás összege a következő két bevallott összeg közül a magasabb: i. a hatóságok által nyújtott források teljes összege vagy ii. a Bizottságnak benyújtott ajánlatok alapján átutalt források teljes összege.

Tájékoztatás a kapott, visszafizetendő és már visszafizetett támogatás összegéről

A kedvezményezett megjelölése	A program alapján kapott támogatás teljes összege (*)	A visszafizetendő teljes támogatási összeg (*) (Tőkeösszeg)	Már visszatérített teljes összeg (*)	
			Tőkeösszeg	Visszafizetendő kamat

(*) Nemzeti pénznem millióban kifejezve.